

Møte onsdag den 19. desember 2007 kl. 10President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n (nr. 37):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette et representantforslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:01:02]: På vegne av representantene Harald T. Nesvik, Kari Kjønås Kjos, Kenneth Svendsen og meg selv vil jeg fremme et representantforslag om en handlingsplan for å hjelpe døve og døvblinde.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik vil framsette et representantforslag.

Arne Sortevik (FrP) [10:01:55]: Jeg vil fremsette et forslag på vegne av representantene Bård Hoksrud, Per Sandberg, Tord Lien og meg selv om å utarbeide handlingsplan for forsterket oljevernberedskap.

Presidenten: Representanten Odd Einar Dørum vil framsette et representantforslag.

Odd Einar Dørum (V) [10:02:28]: Jeg har den glede på vegne av representantene Lars Sponheim, Gunnar Kvasshem, Trine Skei Grande og meg selv å framsette forslag om en gjennomgang av regelverket for ervervs-messig vaktvirksomhet.

Presidenten: Representanten Tord Lien vil framsette et representantforslag.

Tord Lien (FrP) [10:02:53]: På vegne av Robert Eriksson, Per Sandberg, Ketil Solvik-Olsen og meg selv har jeg den ære å sette fram forslag om tiltak for å hindre langvarig kraftkrise i Midt-Norge.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før vi går løs på den muntlige spørretimen, vil presidenten gi noen orienteringer.

Det ene gjelder noe vi allerede har vedtatt i Stortinget, nemlig endring av forretningsordenen som innebærer at vi gjeninnfører ordinær spørretime hver uke – og at tidsrommet for å sende skriftlige spørsmål blir utvidet. Dette fordi Presidentskapet mener at spørreinstitutet er veldig viktig i ethvert parlament, og at vi må ha muligheten til å stille spørsmål hver uke, slik at det blir regelmessighet i det.

Det andre er at Presidentskapet også har hatt et ønske om, og har drøftet med statsministeren, at statsråder i større grad kan komme til Stortinget og gi informasjon dersom det er store begivenheter eller store saker som skal

legges fram – at de kan komme til Stortinget straks og umiddelbart, slik at det er her man kan informere offentligheten, og at opposisjonen får mulighet til å reagere. Det er selvfølgelig noe som må gå seg til i samarbeid mellom regjering og storting. Men vi synes det ville være veldig bra om man i større grad kunne få oppmerksomhet om store saker her i salen istedenfor at det bare skjer i media og debatten kommer et par–tre måneder senere her i stortingssalen, når det ikke lenger er noen interesse for den.

Det tredje gjelder spontanspørretimen. Der er det også et par–tre ting. Det ene er fordeling av ordet. Heretter akter presidenten å gjøre det på følgende måte: Presidenten avbryter vedkommende som har ordet, når tiden er ute. Den som skal svare, begynner da umiddelbart å snakke. For eksempel når det gjelder den som skal stille spørsmål til statsråd Trond Giske her i dag, vil det skje på følgende måte: Vedkommende får to minutter. Når de to minuttene er over, sier presidenten: «Statsråd Trond Giske», og Trond Giske begynner å snakke. Når han har hatt ordet i to minutter, sier presidenten navnet på vedkommende representant, og denne begynner å snakke. Slik slipper presidenten å sitte og klubbe og klubbe når tiden er ute. Det tar seg dårlig ut på fjernsyn (munterhet i salen), og det er mange som har utviklet en god teknikk for å snakke lenger enn det man har lov til.

Dette begynner vi med allerede i dag.

Det andre gjelder tillegsspørsmål. Der bør presidenten – og slik var det opprinnelig – stå friere, både når det gjelder antallet spørsmål og hvem som stiller dem. Det er etter hvert blitt et slags ritual at man på alle hovedspørsmål må gjennom at alle partier får stille tillegsspørsmål. Det kan hende det er viktig og bra for å holde trykket oppe. Men hvis presidenten oppdager at det kanskje er bedre å gå videre til neste hovedspørsmål, må presidenten stå fritt til å gjøre det.

Presidenten vil også i hovedsak gi første tillegsspørsmål til det partiet som har hovedspørsmålet, slik at man kan samordne seg for å få opp trykket. Det innebærer kanskje at vi får flere hovedspørsmål. Det betyr selvfølgelig at presidenten må stå fritt, også til å gjøre feil – det er presidentens privilegium å ta feil – ved å unnlate å gi noen ordet som kanskje burde ha fått det. Men i hovedsak tror jeg det kan bli mer ledig og mer interessant hvis vi står litt friere her. Men dette under den ettertrykkelige forutsetning at ikke noen partier forfordes; man skal i hovedsak gi samme mulighet for alle partier til å komme til orde i salen. Men det behøver ikke nødvendigvis være en matematisk fordeling i hvert spørsmål. Det kan skje i en større helhet.

Det tredje gjelder tidsbegrensningen. Det er ingen tidsbegrensning i forretningsordenen, men etter hvert har spontanspørretimen glidd over til å gå mot nesten halvannen time. Vi tror at det er bedre at vi holder det rundt en time – vi sier ikke en time, og så er det slutt, men rundt en time. Vi har lagt merke til at salen begynner å bli ganske tom når det går mot en time, og når det er en time og tjue minutter, er salen nesten helt tom. Da er det bedre å holde trykket oppe i en time, og kanskje ha flere hovedspørsmål og ha litt mer intensitet i det.

Dette er det vi vil prøve på fra og med i dag, så får vi prøve å la det gå seg til. Presidenten vil minne om at det var slik det opprinnelig var, men så har vi kanskje fått noe mer rituellet over det etter hvert. La oss prøve å få tilbake litt mer spontanitet.

Før vi går løs på spontanspørretimen, vil presidenten, siden det sannsynligvis ikke vil være så mange til stede når den ordinære spørretimen er slutt, få benytte anledningen til å ønske god jul, takke for samarbeidet og ønske godt nyttår, og jeg håper at alle kommer tilbake her uthvilt. Det å hvile seg er i grunnen ganske sunt, og det kan man gjøre på mange forskjellige måter. Presidenten vil ikke blande seg inn i det, bare man hviler seg litt og kommer uthvilt tilbake. God jul og godt nyttår.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- Knut Storberget
- Trond Giske
- Bård Vegar Solhjell

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Erna Solberg.

Erna Solberg (H) [10:09:53]: La meg få begynne med å ønske presidenten god jul og godt nyttår, i tilfelle jeg ikke skulle være her på slutten av møtet.

Mitt spørsmål går til kunnskapsministeren.

Vi er alle opptatt av at norske barn skal få mulighet til å få gå i barnehage – en kvalitativt god barnehage med nok pedagogisk ansatte og med godt materiell rundt seg. Derfor har alle i det norske storting vært enige om at det skal satses på og bygges ut et godt barnehagetilbud.

SV har som parti lovet full barnehagedekning – og kanskje forlovet seg på hurtigheten når det gjelder å være i mål alle steder. Med utgangspunkt i den enstemmigheten som har vært rundt dette, er det forbausende å oppleve at en statsråd, når man møter sitt eget løftebrudd, velger å rette storskytset mot andre partier, og mot de kommunene som har gjort en iherdig jobb de siste årene for å komme i mål med det vi alle har ønsket.

La meg ta et eksempel fra min egen hjemby. Siden 2003, da det var et politisk skifte, har man altså bygget 4 560 nye barnehageplasser. I år 2000 ble det bygget 9 barnehageplasser i den byen, så det var et kjempeetterslep.

Da er mitt spørsmål om ministeren egentlig synes at det er verdig å bruke forsøkene på et mediejippo til å

røyklegge sitt eget løftebrudd, at man ikke når i mål med det man selv har lovet, ved å skyte på dem som faktisk gjør en iherdig jobb.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:11:45]: Vi la i går fram tala, anslaget vårt, for korleis det vil gå med Regjeringa si målsetjing om å nå full barnehagedekning i 2007. Tala viser at vi har kome veldig langt, nesten 250 000 barn vil ha plass i barnehage ved utgangen av 2007, ifølgje det anslaget. Men vi har berre nådd nesten i mål, for nesten 4 000 barn vil stå utan plass. Eg vil ikkje seie meg fornøgd for «nesten» har vorte til at vi er heilt i mål.

Så viser anslaget at det er fem ganske store kommunar, alle styrte av Høgre, som har ei særleg utfordring, fordi nesten fire av fem barn som står på venteliste, bur i dei kommunane. Det er riktig at dei store byane har hatt særlege utfordringar når det gjeld barnehageutbygginga. Men nokre store byar har møtt den utfordringa gjennom ei systematisk satsing over tid, gjennom ein klar politisk vilje – ved å setje av areal til tomter, setje seg klare mål, og ein har nådd dei måla. Trondheim, Tromsø, Kristiansand og sist Stavanger, som eg har lyst til å gi ros her, har nådd dei måla.

Derimot er det andre byar som ikkje har nådd måla. Eg har gått igjennom det arbeidet dei har gjort, og vil seie at alle har gjort mykje bra for å nå full barnehagedekning dei siste åra, men eg kan òg sjå at alle kunne gjort ting betre for å nå full barnehagedekning. Derfor har eg òg sendt eit brev til representanten Erna Solberg der eg ber om eit samarbeid med Høgre om å nå full barnehagedekning.

Min forgjengar tok initiativ til eit møte med dei raudgrøne partisekretærene før sommaren, for å gå gjennom korleis vi kan presse på overfor dei raud-grønne kommunane som framleis ikkje har full barnehagedekning. No synest eg at Høgre òg bør engasjere seg i korleis dei høgrestyrte kommunane skal kome heilt i mål. Dette dreier seg om veldig viktige spørsmål for foreldre og barn i heile Noreg. Om vi står på alle saman, kan vi kome i mål.

Erna Solberg (H) [10:13:46]: Hvis man vil invitere til et samarbeid, gjør man ikke det ved å sende et brev – og jeg ble altså opplyst om et ønske om at jeg kom til debatt i norsk media, før jeg hadde fått brevet. Dette er et mediejippo. Det er symptomatisk for hvordan den tidligere partisekretæren til SV utøver sin gjerning, som minister for øyeblikket, nemlig at man er opptatt av å mestre media fremfor å gjøre det man har lovet.

I 2006 inviterte statsministeren alle disse byene – også de rød-grønne byene, hvor mange har lange køer, særlig i forhold til antallet barn – til et møte. Da gav han inntrykk av at man skulle gjøre noe for å få forgang i arbeidet hos fylkesmennene med regulering og klargjøring av tomter. Partileder og finansminister Kristin Halvorsen lovet å gi tomter uten anbud og konkurranse i Oslo.

Kan statsråden nå fortelle hva man har gjort i forhold til Fylkesmannen, og hvor mange tomter Oslo kommune faktisk har fått?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:14:52]: Regjeringa er sterkt engasjert i korleis vi skal nå målet, og kjem til å

ha særleg kontakt med alle kommunane, men spesielt med dei fem som er lengst unna å nå målet. Vi vil løpande gå gjennom alle dei statlege verkemidla. Vi har identifisert ei rekkje statlege tomter rundt omkring i Noreg som kunne brukast til barnehageformål dersom ein vart einig med kommunane. Vi kjem no til å gå gjennom korleis vi skal få fortgang i dette, og vi kjem til å kontakte alle desse fem kommunane og andre kommunar med omsyn til kva ekstra vi kan bidra med frå statleg hald framover.

Men det er klart at vi både er avhengige av at kommunane tek ansvaret sitt, og at staten tek ansvaret for heilska-pen for å kome i mål. I Oslo har ein f.eks. selt unna ei rekkje tomter dei siste åra, samtidig som ein manglar tomter å bygge barnehagar på. Det er ein av grunnane til at Oslo heller ikkje er heilt i mål med si målsetjing gjennom mange år om full barnehagedekning.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgings-spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:15:58]: Det er jo med undring jeg hører statsråden snakke om dette som om det skulle være en ny problemstilling. Han snakker om hva man vil gjøre, og at man nå skal gjennomgå ting, uten i og for seg å være spesielt konkret når det gjelder dette.

Dette er jo noe vi har visst lenge. Vi har visst at de store byene i Norge har spesielle utfordringer. Vi har visst at maksprisfastsettelsen vil gjøre ekstra store utslag med tanke på større etterspørsel. Vi har visst at befolkningsveksten er større. Vi har visst at kostnadsnivået er større, og at byggekostnadene har vært på topp. I det hele tatt: Vi har visst at her er det en serie problemstillinger. Og så kommer statsråden nå og snakker om hva han muligens tenker å gjøre!

Burde ikke statsråden kanskje ha hatt en strategi for dette på et litt tidligere tidspunkt? Allerede i 2006 syntes statsministeren det var nødvendig å ta et møte. Vi kan ikke si at vi akkurat har hørt hva oppfølgingen vil bli. Hvilken strategi har nå statsråden? Jeg synes han kanskje heller burde svare litt konkret.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:17:05]: Dette gir meg god anledning til å seie litt om det som er gjort, for det er gjort ein enorm innsats dei siste åra for at vi skal få full barnehagedekning. Vi har kome med betydelege statlege midlar, gjennom investeringstilskot og skjønsmidlar som kjem automatisk, og som skal dekkje kommunane sine kostnader ved utbygging. Vi har gjort ein stor innsats for å rettleie fylkesmenn og kommunar om korleis ein skal få rask saksbehandling og unngå ein del av dei problema som gjer at det tidlegare har teke lang tid å få vedteke nye barnehagar. Vi har gått gjennom statlege tomter, men har òg prøvd å rettleie kommunane med omsyn til korleis dei kan setje av eigne tomter til dette formålet.

Vi har tidlegare hatt møte med kommunar med særlege utfordringar. Eg varslar no at vi skal fortsetje det arbeidet systematisk framover, for vi er enno ikkje heilt i mål med denne viktige målsetjinga for foreldre og barn i Noreg.

Presidenten: Siv Jensen – til oppfølgings-spørsmål.

Siv Jensen (FrP) [10:18:12]: Det går nå fakkeltog over hele Norge i protest mot de kutt og nedskjæringer som skjer i omtrent hver eneste kommune som følge av dårlig kommuneøkonomi.

Jan Davidsen, arbeiderpartitopp og leder i Fagforbundet, går i dag ut i avisen og anklager Regjeringen for et gigantisk løftebrudd når det gjelder kommuneøkonomien.

Mitt spørsmål til statsråden blir da følgende: I sin iver etter å oppnå full barnehagedekning rundt omkring i landet, i en situasjon hvor kommuneøkonomien er svært hardt presset som følge av at Regjeringen har høy retorikk, bruker pengene mange ganger, men ikke tar ansvar for å fullfinansiere alle de oppgavene som kommunene har, mener statsråden da at kommunene for å oppnå full barnehagedekning skal kutte i skolen, som også er statsrådens ansvarsområde? Eller mener han at det vil være mer riktig av kommunene å kutte i eldreomsorgen? Kutte må jo de fleste kommunene, og da må også denne statsråden foreta en prioritering.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:19:11]: Denne Regjeringa har i dei åra vi har levert budsjett, fått til ei kraftig forbetring av kommuneøkonomien samanlikna med dei budsjetta som representanten Jensen stemde for i den første stortingsperioden. Det gjer at det har vorte eit stort rom for satsing på barnehagar, skole, kultur, omsorg og andre område som den enkelte kommune sjølv har prioritert. Heldigvis ser ein her òg betydelege forbetringar på mange område.

Når det gjeld barnehagane, er det slik at utbygginga av barnehagane er spesielt finansiert gjennom ei ganske omfattande satsing, i milliardklassen, på investeringstilskot og skjønsmidlar som går til utbygging lokalt. I tillegg er det ein del utfordringar når det gjeld tomter og saksbehandling, som ikkje først og fremst er prega av at det er store utgifter. Så eg ser at mange kommunar vil få betra sine tilbud både når det gjeld omsorg, skole, barnehagar og andre område, på grunn av satsinga til Regjeringa.

Presidenten: May-Helen Molvær Grimstad – til oppfølgings-spørsmål.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:20:20]: Eg kan skjöne at statsråden ikkje svarer på Erna Solberg sitt spørsmål, når Oslo kommune ikkje har fått tilbod om ei einaste tomt sjølv om dei har purra på staten.

I går sa statsråden at vi er svært nær full barnehagedekning. Berre 4 000 plassar manglar. Men det er jo ei kreativ bokføring, for ein tel ikkje alle som ønskjer barnehageplass i løpet av året. Øystein Djupedal har sagt tidlegare at vi veit ikkje kva full dekning er, for vi har den nye maksprisen. Berre ein av fire kommunar har inntektsgradert foreldrebetaling, og makspris trinn 2 har blitt lovt innan utgangen av dette året, men det har ikkje blitt innfridd. Korleis kan statsråden seie at vi er svært nær full dekning, når mange foreldre framleis ikkje har råd til barnehageplass?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:21:13]: Tidlegare har det ikkje funnest ein nasjonal definisjon på full barnehagedekning, derimot mange lokale. For at vi skal kunne måle bl.a. det, har vi sett ein definisjon på det for i år som vi oppfattar som rimeleg, nemleg at alle som søkte om plass innan hovudopptaket, skulle få plass innan utgangen av året.

Så har vi no teke kontakt med alle kommunane for å sjå korleis dei ligg an i forhold til den målsetjinga, slik at dei kan samanlikne seg med andre, og slik at alle kan sjå korleis vi som regjering ligg an. Då er svaret at vi er komme nesten i mål, men ikkje heilt, og det er alvorleg for dei det gjeld.

Når det gjeld spørsmålet om pris, er det heilt riktig at full barnehagedekning og etterspørsel er avhengig av prisen. No har vi halde oppe prisen på 2 330 kr. Eg kan ikkje her seie noko om vegen vidare når det gjeld korleis prisen vil vere, men det er riktig at framtidige prisreduksjonar vil føre til større behov for utbygging.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:22:20]: Jeg må si at Solhjells uttalelser har vært ganske provoserende for Oslo-borgerne. Nå har vi klart å få denne byen såpass på «track» at folk faktisk har lyst til å bo i sentrum med små unger, noe de ikke hadde tidligere. Det har gjort at ting har blitt veldig forandret. Det har ført til at det har vært et enormt press på alt vi har av grøntareal. SV og Venstre har mange ganger måttet stå sammen for å stoppe barnehageutbygging som ville ha ødelagt grøntareal som ville gjort det populært å bo i byen med små unger. Men SV har jo vært imot veldig mange andre prosjekter også. For eksempel på St. Hanshaugen, som har kjempeproblemer med å skaffe barnehageplasser, har SV vært imot at man bruker busser og friluftsbarnehager for å få til et godt tilbud til ungene. Hvorfor er det slik at SV er imot ting lokalt, men kjefter på lokalpolitikere for at de ikke får ting gjennom sentralt?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:23:10]: Eg har sjølv vore i Oslo-borgar i mange år og budd i same bydel som representanten Skei Grande. Eg gjer ikkje det lenger, men eg kan skrive under på at det er ein flott og spennande bydel – og by – å bu i.

SV har i ei rekkje samanhengar i Oslo foreslått utbygging og regulering av tomter til barnehageformål dei siste åra. Blant anna i samband med store utbyggingsprosjekt har SV lagt inn forslag i bystyret om fleire barnehageplassar eller at det skal stillast krav om det, og ein har foreslått reguleringar. Så er det òg eksempel på at SV, som òg representanten Skei Grande nemner, i enkelte tilfelle ikkje har støtta utbyggingsprosjekt. Det viktige er likevel at vi nasjonalt tek ansvaret og no har lagt fram dei overordna tala. Så må i tillegg styret i dei enkelte byane ta ansvar for seg. Det viser seg at ein del store byar har komme i mål, andre store byar har ikkje komme i mål, trass i at dei, t.d.

i Oslo, har hatt klare målsetjingar gjennom mange år overfor veljarane om å komme i mål.

Presidenten: Vi går over til neste hovedspørsmål.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:24:22]: Jeg har et spørsmål til justisministeren.

Et viktig virkemiddel for å forebygge kriminalitet er nulltoleranse. Lovbrytere må se at kriminalitet, stor som liten, ikke aksepteres av samfunnet. Ikke minst er dette viktig overfor unge lovbrytere, noe som Storbergets eget parti har pekt på.

I Politi-Norge har man lenge pekt på de utfordringene man har med alvorlig kriminalitet, trafficking, gjengkriminalitet osv. Ikke minst har Oslo hatt et av de verste årene på lang, lang tid når det gjelder antall voldtektssaker. Halvårstallene fra politiet viser også en kraftig økning i grove voldssaker. De viser videre at det store volumet fortsatt er vinningsforbrytelser, og her har man en oppklaringsprosent på skarve 18 pst.

For ikke lenge siden slo justisministeren fast at han ville ha en bedre bruk av pengene som Oslo-politiet får. Han utfordret Oslo-politiet på å foreta bedre prioriteringer. Så langt har ikke justisministeren svart på hva han mener må gjøres, men han har derimot utfordret befolkningen i Oslo til å gjøre det. Konsekvensen av dette for Oslos del er at en må vurdere å sette et av verdens mest avanserte politihelikopter på bakken. Jeg regner videre med at det naturlige vil være å prioritere saker som gjelder sedelighetsforbrytelser, vold og unge under 18 år. Utover dette er politiets sjanser til å bekjempe kriminalitet minimal. Men jeg har sett at statsråden har gitt et signal om hva som bør prioriteres. Etter en heftig debatt om pågripelsen av en tyv uttalte han denne uken at den sivile vekterbransjen ikke skal bruke makt, det er politiets oppgave. Siden justisministeren også er minister for politiet, forventer jeg at han har satt politiet i stand til å løse disse oppgavene som han selv påpeker. Det virker ikke som det er slik når man leser i avisene om frustrerte næringsdrivende eller andre som ikke føler at politiet stiller opp når man trenger hjelp og forventer å få hjelp. Videre kan det jo heller ikke være slik at vi skal ha et frirom for folk som begår kriminalitet, hvis bare kriminaliteten er lav nok.

Da blir spørsmålet mitt til statsråden: Hva skal terskelen være for å kunne forvente bistand fra politiet – skal det være en verdi på en hundrelapp, en femtilapp eller en tohundrelapp?

Statsråd Knut Storberget [10:26:25]: Det er vanskelig å angi noen verdier for når politiet skal gripe inn. Men for Regjeringa er det maktpåliggende nå at vi nettopp får mer politi tilstedeværende ute, særlig i de store byene. Det handler om organisering, som jeg har påpekt en rekke ganger, men det handler også om at vi må klare å utdanne flere politifolk i Norge. Derfor er jeg ikke så rent lite stolt over at vi nå faktisk har et så stort opptak på Politihøgskolen som vi har. Hadde vi hatt det i løpet av den siste fireårsperioden Bondevik-regjeringa satt, ville vi i dag hatt 400–500 ekstra politifolk ute i Norge. Det opptak som nå

foretas ved Politihøgskolen, er rekordstort, det har ikke vært så stort på ti år. Jeg mener at det er nøkkelen til det å kunne få mer politifolk ut, slik at man også på mange måter får senket terskelen for når politiet griper inn i situasjoner. Det er helt nødvendig.

Men vi er også helt avhengige av at vi nå kan gjøre grep bl.a. overfor seniorenene. Jeg har en rekke ganger her i Stortinget redegjort for hva som nå faktisk gjøres, hvor vi bl.a. starter en forsøksordning i ett distrikt for nettopp å få flere seniorer til å stå i stillingene lenger.

Det tredje som jeg mener også er veldig viktig, og det handler også om organisering, er at man nå får flere av dem som i dag bedriver sivile oppgaver i politiet, ut i vanlig politifaglig arbeid. Det betyr at man når man øker ressurstilfanget til norsk politi, slik Regjeringa har gjort, og som vi også vil gjøre til neste år, så vil man kunne frikjøpe noen av dem som i dag jobber med sivile oppgaver, til nettopp å komme ut og drive med det arbeidet som både Fremskrittspartiet og ikke minst regjeringspartiene ser på som særdeles viktig.

Det siste jeg har lyst til å si, er at ved siden av det å styrke politiet på denne måten er vi også nødt til å ha et aktivt blikk på forebygging. Der hilser jeg hjertelig velkommen ...

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:28:27]: Jeg takker statsråden for svaret. Det som ikke forundrer meg, men som jeg tar til etterretning, er at statsråden ikke har en ambisjon om terskelen for hvor innsatsen skal gå. Jeg registrerer også at han tar selvkritikk for manglende utdanning av politifolk i forrige periode, bl.a. gjennom sitt eget budsjettforlik med den forrige regjeringen. Det skal han selvfølgelig ha honnør for, selv om jeg kanskje ikke er sikker på at det var tilsiktet i denne saken.

Utfordringen i statsrådens svar er likevel at den utdanningskapasiteten som statsråden nå skryter av, ikke er nok til å dekke de behovene vi har i dag. Oslo-politiet alene kjører med ca. 100 vakante stillinger. Naturlig avgang i form av pensjonering og folk som søker seg over i andre yrker, gjør at avgangen likevel er større enn det som kommer inn av nyutdannede politifolk. Ergo løser vi ikke dette. Og når statsråden da er kritisk til en av de andre grenene som faktisk bidrar til å holde systemet på plass, i forbindelse med pengetransport og andre ting, nemlig vekterbransjen, blir jeg overrasket.

Da blir mitt spørsmål på nytt: Hva slags løsninger ser statsråden på forholdet mellom politiet og det som vektene står for?

Statsråd Knut Storberget [10:29:37]: Det er en ikke så altfor gal løsning Regjeringen har valgt i mangel på politifolk, man velger faktisk å utdanne flere politifolk. Man får jo gjerne karakterisere det i opposisjonen som skryt. Men når vi har valgt å kjøre opptaket så høyt på Politihøgskolen som vi nå gjør, så er det løsningen for å få flere politifolk i Norge. Det klarer heller ikke Fremskrittspartiet å komme seg unna. Så får man eventuelt slåss om historiskskrivningen for de fire årene som den siste Bondevik-regjeringen satt.

Men jeg minner om at hadde vi hatt det samme opptaket da som vi nå kjører, hadde vi hatt mellom 400 og 500 ekstra politifolk, som bl.a. ville ha dekket opp de vakanseene vi står overfor i Oslo, og som jeg er like opptatt av at vi skal fylle som det representanten Ellingsen er.

Presidenten: Morten Ørsal Johansen – til oppfølgingsspørsmål.

Morten Ørsal Johansen (FrP) [10:30:35]: Statsråden er opptatt av at politiet bl.a. i Oslo skal bruke pengene bedre, og han er også veldig opptatt av å få utdannet flere politifolk. Det skal statsråden ha ros for.

Men hvordan vil statsråden løse problemet med at jo mer effektivt pengene skal brukes, jo mer kutter statsråden i budsjettet til Oslo-politiet? Hvordan vil han da kunne få ansatt flere politifolk til å utføre den tjenesten som er nødvendig for at vi skal få en trygg og god hovedstad?

Statsråd Knut Storberget [10:31:06]: Vår regjering har ikke kuttet i Oslo politidistrikts bevilgninger, vi har økt politidistriktets bevilgninger. Siden 2000, hvis man tar det i et større historisk løp, har Oslo-politiets driftsbudsjett blitt styrket fra 1,1 til 1,4 milliarder kr. Så vi får i hvert fall forsøke å ha størrelsene riktig når det gjelder spørsmål om politiet.

Det som Oslo-politiet opplevde i 2005, var at den avgående regjering forslø et kutt, som vi ønsket å rette opp. Det gjorde vi også i den tilleggsproposisjonen som kom. Det betyr jo ikke at Oslo-politiet ikke fortsatt står overfor store utfordringer og behov for ressurser. Men jeg mener at det kan vi ikke løse bare med å bevilge mer penger inn, vi er helt avhengige av at vi også får mer igjen for de kronene som bevilges inn. Vi skal gjøre begge deler. Det vedtak som Stortinget ble invitert til å gjøre her forleden, bl.a. til en stor DNA-reform, innebærer at man også bevilger ekstra til politidistriktene – over 60 mill. kr skal vi bruke på det. Det er også noe som vil lønne seg.

Presidenten: André Oktay Dahl – til oppfølgings-spørsmål.

André Oktay Dahl (H) [10:32:15]: Overfor vekterbransjen har statsråden hatt en strategi i to år: intet sett og intet hørt. Alle forslag er blitt nedstemt, budsjettene har ikke økt, og TV 2 har hatt bedre oversikt enn statsråden og POT til sammen. Små, mellomstore og store selskaper har bedt om hjelp til å få bedre kontroll med de useriøse delene av sin bransje. Statsråden betegner det som useriøst og har ikke hatt noen dialog med bransjen på to år, på tross av at de har tigget og bedt om det. Egentlig aspirerer statsråden til en Oscar for beste birolle i den saken, etter over to år.

Når har Regjeringen tenkt å foreta nødvendige regelverksendringer, innskjerping og bedre kontrollrutiner så vi i Oslo spesielt, hvor politiet sliter med trange budsjett-rammer på grunn av denne regjeringens politikk, ikke ser en oppblomstring av det jeg vil betegne som – igjen, det

er mulig det ikke er parlamentarisk – tyttebærpolitiaktiviteter, som skjer på grunn av Oslo-politiets ressursmangel?

Statsråd Knut Storberget [10:33:16]: Det var litt uklart for meg hva spørsmålet egentlig var. Men når det er sagt, vil jeg si at før representanten Oktay Dahl sluker rått de argumenter som nå er ute i det offentlige rom når det gjelder vekterbransjen, burde han kanskje også sjekke litt hva som er reelt faktum i situasjonen. Det er ikke riktig at denne regjering og departementet ikke har hatt kontakt med vekterbransjen, som det ble hevdet bl.a. i helgas dagsrevy, som jeg skjønner må være noe av kilden for dette utsagnet som nå kommer fra representanten Oktay Dahl.

I forrige uke hadde vi møte med vekterbransjen. Vi sitter i en felles arbeidsgruppe i departementet, nettopp for å gå gjennom lovgivningen på dette feltet. Denne gruppa hadde også møte i oktober. Vi mener at vi faktisk har hovedrollen i spørsmålet om utvikling av regelverket som omgir vekterbransjen. Jeg blir ikke så rent lite provosert av både spørsmålet fra Oktay Dahl og de påstandene som nå kommer fra vekterbransjen, hvor man nærmest prøver å fraskyve seg ansvaret, få det over på det offentlige, under dekke av at vi ikke er tilgjengelige og ikke har kontakt.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:34:23]: Kampen om tryggheten er nå, og da hjelper det ikke med bolsjevikisk historieskriving om fortiden.

Under tre av fire år under Bondevik II-regjeringen økte opptaket til Politihøyskolen. Men det er også slik at nylig under finansdebatten stemte regjeringspartiene ned Venstres forslag om 550 politifolk utdannet fra neste høst av og om sivile stillinger.

Men når situasjonen er denne, vil jeg heller gå inn på vekterbransjen. Mitt nøkkelspørsmål til statsråden er, når vi vet at det er vektere, og vi vet at vektere har samme rett som statsråden eller en hvem som helst annen borger til å holde igjen: Vil vi nå få et systematisk, godt beskrevet regelverk for hva vektere kan gjøre, og hva de ikke kan gjøre, i det offentlige rom? Politiet har en veldig solid bakgrunn for dette. Vil vi få et slikt regelverk, og vil vi få forenklete rutiner hvor man melder fra til politiet, slik at man kan få en systematisk kontroll med denne maktutøvelsen? Det bør jo ideelt være slik at politiet passer på folk og vektere på bygninger, men skal vi ha dem, må vi ha klare spilleregler. Får vi spillereglene så detaljert?

Statsråd Knut Storberget [10:35:23]: Det er det arbeidet vi nå er i gang med. Jeg minner om at den arbeidsgruppa og det arbeidet som vi har i gang, startet før den siste episoden dukket opp når det gjelder vektere. Så jeg finner grunn til å presisere at vi gjør ikke dette på bakgrunn av den siste episoden, vi gjør det på bakgrunn av faktisk en god del hendelser som har skjedd i vekterbransjen. Den maktbruk som vi ser, bekymrer meg sterkt. Det

er behov for ikke bare å se på spørsmålet om kompetanse og hvilke kriterier som skal gjelde for dem som skal inn i denne type bransje, men det er også behov nå for å ha en gjennomgang av de regler som omgir vektere, slik representanten Dørum spør om.

Det var jo nettopp i Dørum's tid som statsråd at man også fikk debatt om dette, bl.a. ved å gi vekterbransjen og alle oss andre en viss mulighet til holde tilbake forbrytere man ser nærmest på fersk gjerning, eller på ferske spor. Det er behov for i denne omgangen å gjøre noe med tanke på det. Derfor har jeg nedsatt denne arbeidsgruppa – som altså ble nedsatt senhøstes, og som allerede har hatt flere møter – hvor vi faktisk føler at vi har god dialog med bransjen.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Björg Tørresdal (KrF) [10:36:35]: Jeg har et spørsmål til kunnskapsministeren.

I disse dager er det juleavslutninger i skolen. Dessverre er det igjen skapt uro og usikkerhet i skolen med hensyn til julemarkeringen. Lærer og ledelse er kommet i tvil om det er lov å synge julesanger og å ha julegudstjenester.

Regjeringen har sendt ut på høring et forslag om å fjerne KRL-faget i skolen. For Kristelig Folkeparti er det viktig at faget er i tråd med menneskerettighetene. Den europeiske menneskerettighetsdomstol har vurdert faget i innkjøringsperioden 1997–2001. Vi har etter den tid, med bred politisk tilslutning, gjennomført nødvendige endringer, senest i 2005, for å sikre de menneskerettslige hensyn. Derfor mener Kristelig Folkeparti at det ikke er behov for store endringer i KRL-faget. Vi mener at de justeringer som dommen peker på, allerede er gjort.

Det virker som om kunnskapsministeren bruker dommen for å ta vekk KRL-faget. Derfor vil jeg konkret be om begrunnelse for to forhold.

For det første: Regjeringen foreslår å endre navnet på KRL-faget ved å fjerne ordet «kristendom», slik at faget skal hete Religion, livssyn og etikk. Dette gjøres «som ett av flere tiltak for å følge opp dommen fra Den europeiske menneskerettsdomstol». Spørsmålet mitt er: Hvor i dommen er fagets navn problematisert?

Og videre: Regjeringen foreslår å ta bort dagens bestemmelse om prosentfordeling av mengde mellom de ulike hovedområdene i faget. I dag har kristendommen en større vektlegging enn andre religioner i lys av den plass kristendommen har i den nasjonale historie og tradisjon i Norge. Spørsmålet mitt er: Hvor i dommen er det problematisert at kristendommen gis en større plass i faget?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:38:26]: Lat meg først kort nemne, sidan det vart teke opp, at det er tillate med skolegudstjenester, t.d. i samband med jula, i den norske skolen, om skolen oppfyller nokre føresetnader som er lagde til grunn for det – sånn at det er avklart.

Så til dommen i Den europeiske menneskerettsdomstolen. Noreg er dømt for å ha eit fag i skolen som bryt med, eller krenkar, menneskerettar. Det er ei særskilt alvorleg sak. Vi i Noreg er sjølve av den oppfatninga, og norske

rettsinstansar har meint, at det ikkje er tilfellet, men vi er likevel dømde i Den europeiske menneskerettsdomstolen. Det har derfor vore behov for å klargjere korleis faget kan vere i tråd med menneskerettane. Det er altså ikkje rett, om ein har det inntrykket, at vi frå Regjeringa si side på nokon måte har brukt dette til å gjere endringar. Vi har gjort nødvendige endringar med det siktemålet at det ikkje skal vere tvil om at faget er i tråd med menneskerettane. Vi meiner at når ein har eit fag som skal skape respekt og dialog, er det avgjerande viktig at det er i tråd med menneskerettane, og at vi t.d. unngår nye rettsprosessar om det.

Dommen peikar på to konkrete forhold – det er formålsparagrafen og nokre forhold i opplæringslova § 2–4 – men viser elles til heilskapen. Vi har innhenta juridiske råd om kva for endringar som skal til for at faget skal vere i tråd med dette, og lagt fram eit forslag basert på det. Eg vil særleg vise til at det uttrykkeleg går fram av forslaget som er sendt på høyring, og av ein læreplan i framtida, at kvantitativt skal kristendomen framleis utgjere den største delen av religionsundervisninga – som i dag.

Björg Tørresdal (KrF) [10:40:26]: Jeg takker statsråden for svaret.

Vi er veldig opptatt av at man ikke gjør mer omfattende endringer enn det som er nødvendig – og derfor er det gjort endringer – og vi må peke på at det dommen slår fast, gjelder faget slik det var da det var nytt, ikke slik det er nå, når endringene er gjort.

Kristelig Folkeparti er veldig opptatt av at kjennskapen til det kristne verdigrunnlaget ikke må gå tapt. Derfor er det rimelig at kristendommen blir gitt en særskilt plass i skolen – ikke i form av forkynnelse, men i form av engasjert kunnskapsformidling. I et intervju i Vårt Land sa statsråden at man «må slutte med forkynning». Mitt spørsmål er: Hva slags belegg har statsråden for å si at de lærerne som i dag underviser i skolen, driver med forkynning? Er ikke det en gigantisk mistillit til lærerne som i dag underviser i et kunnskapsfag, der det er kristendoms-kunnskap som skal formidles i skolen?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:41:19]: Det er ikke tillate med forkynning i dagens KRL-fag, og det vil ikke verte det framtida. Dagens KRL-fag er eit kunnskapsfag og skal vere det òg i framtida. Det høyrest ut som vi er einige om det. Men det er behov for å klargjere dette, fordi vi faktisk er dømde for at kristendomsdelen av faget, slik han er i dag, strid mot menneskerettane. No har vi sendt eit forslag med det vi oppfatar som nødvendige endringar, på høyring. Når ein sender eit forslag på høyring, vil mange, antek eg – og har eg grunn til å tru – late høyre frå seg. Min ambisjon er at vi skal både ha ein dialog med partia på Stortinget og gå igjennom alle høyringsfråsegnene som kjem, og kome med eit forslag til Stortinget på eit seinare tidspunkt.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgings-spørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:42:14]: Det er en rekke foreldre, elever og lærere som føler en uro for hvorvidt denne regjeringen er i ferd med å tone ned den kristne formålsparagrafen, den kristne delen av KRL-faget. Den uroen gir seg ikke bare uttrykk i tvil om julegudstjenester. Jeg hørte senest at det var spørsmål om det var lov å synge kristne julesanger i skolen. Bordversdiskusjonen kjenner vi godt, og den har dukket opp igjen. Og nå sist er det KRL-faget.

Kristelig Folkeparti har ivret for et bredt, samlande fag, som formidler vår kristne og humanistiske kulturarv og også andre religioner i respekt for deres egenart. Det har vært et felles prosjekt for nesten hele Stortinget. Hver gang det har vært snakk om justeringer i faget, har vi stått for en dialoglinje – ikke en splitt og hersk-linje. Vi opplever at Regjeringen på mange måter har forlatt den linjen, men jeg er glad for det statsråden nå sier, og jeg vil spørre: Vil statsråden sørge for at det blir en dialog med opposisjonen i Stortinget før saken legges fram?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:43:25]: Lat meg først, berre for å klargjere det, seie at det ikkje er endringar verken når det gjeld julesongar eller bordvers denne jula. Og som sagt: Gjeve at visse føresetnader er oppfylte, er det tillate å tilby elevane skolegudsteneste.

KRL-faget vart endra på særleg eitt punkt, nemleg fritaksreglane, i 2005. Men sjølve kristendomsdelen av faget, som vi er dømde for, har gjennomgått berre ubetydelege endringar. Dei juridiske råda vi har fått, går klart på at dersom faget utvitydig skal vere i tråd med menneskerettane, måtte vi no gjere endringar.

Lat meg til slutt seie at eg er innstilt på å ha ein dialog med opposisjonen i Stortinget, og eg er innstilt på å høyre på andre som gjev uttrykk for sine oppfatningar om det forslaget vi no har sendt ut på høyring, og eg ser fram til ein god debatt med m.a.representanten Høybråten om det.

Presidenten: Ine Marie Eriksen Søreide – til oppfølgings-spørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [10:44:36]: Det er viktig å kjenne sin egen bakgrunn og sin egen kulturarv for å forstå andre, og derfor har også Høyre vært kritisk til de foreslåtte endringene i KRL-faget. Vi er jo ikke det eneste partiet som er det. I Vårt Land 11. desember kan vi lese at et nytt livssynsfag skaper harme i Senterpartiet. Per Olaf Lundteigen fra regjeringspartiet Senterpartiet, sier:

«Jeg ser ikke behov for en endring av KRL-faget».

På spørsmål om han støtter forslaget, svarer Senterpartiets Trygve Slagsvold Vedum: «Nei».

Mitt spørsmål er egentlig ganske enkelt: Hvordan kan det ha seg at de to regjeringspartiene SV og Senterpartiet ser så forskjellig på spørsmålet om behov for endring i KRL-faget? Etter det statsråden tidligere har sagt i denne runden, er det ikke mulig å tolke statsråden på noen annen måte enn at regjeringspartiet Senterpartiet bryter menneskerettighetene.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:45:28]: Regjeringa har ei ganske klar oppfatning av dette spørsmålet, og det er at vi har vore nøyde til å gjere endringar i KRL-faget slik det ligg i dag, fordi faget er dømt i Den europeiske menneskerettsdomstolen for å krenkje menneskerettane. Det er ei svært alvorleg sak. Derfor har vi lagt fram nødvendige endringar og sendt dei på høyring no. Så skal vi ha ein vidare prosess med det før vi til slutt legg fram eit forslag til Stortinget.

Lat meg bruke høvet til å presisere at det skal vere slik at på grunn av vår historiske tradisjon og kulturarv har kristendommen ein klart større del av undervisninga i faget enn andre religionar. Slik er det òg i dag. Derimot må vi vere utvitydige, det må ikkje vere tvil om at det ikkje skal vere eit forkynnande fag. Vi må klargjere det på bakgrunn av den dommen som er komen frå EMD.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovedspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:46:38]: Mitt spørsmål går til statsråd Solhjell, og det lyder slik: Ja, tenke det; ønske det; ville det med; – men gjøre det! Nei, det skjønner jeg ikke!

I dag handler det ikke om Peer Gynt i tredje akt og første scene, men det handler om statsråd Solhjell som seinst i VG den 4. desember forteller om alt hva han vil, etter den statsskikk som nå preger SV-statsråder: Betro deg til pressen, men ikke til Stortinget. Der forteller statsråden rett ut at han vil ha en systematisk videreutdanning for lærere. Men statsråder skal etter parlamentarismens innføring forholde seg til Stortinget. Og det som skjer i Stortinget, er at når Venstre fremmer forslag om å få en forpliktende kompetanseoppbygging, videreutdanning, for lærere, stemmes det ned av regjeringspartiene, også SV. Skal man ha gjennombrudd, har Venstre nå lært at da lager vi budsjettforhandlinger med Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti i Oslo, for da får vi faktisk i gang denne systematiske videreutdanningen, et slikt lærerløft. Det dypt forunderlige er at statsråden, som bekjenner at han er glad i lærere, vil gjøre noe med lærerutdanningen, vil gjøre noe med videreutdanning, gjør det alle andre steder enn i Stortinget. Og det er i Stortinget man skal gjøre det.

Så er det også slik at hvis statsråden vil hente inspirasjon, er det i disse tider slik at en norsk regjering kan hente inspirasjon i Sverige når det gjelder miljøpolitikk – det er faktisk slik det er. Men det er også slik at man kan hente inspirasjon i Sverige, som nå helt systematisk gjør det Venstre foreslår, nemlig å lage et lærerløft gjennom en systematisk videreutdanning, og forplikter seg til å bruke pengene på det.

Når vi da kommer tilbake til situasjonen, og ikke er i Peer Gynt, hvor det, som sagt, handler om å ikke handle, ikke gjøre noe som helt, blir mitt spørsmål til statsråden: Når kan vi regne med at SV har sine tankers, drømmers, ønskers, meningers praktiske mot? Når vil Stortinget få et systematisk opplegg for videreutdanning av lærere som forplikter penger, og som gjør at vi vet hva vi skal holde

oss til i Norge når vi skal bygge opp kompetanse for norske lærere, til glede for samfunnet og for norske elever?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:48:44]: Læreren er den viktigaste vaksne i skolen og har avgjerande betydning for kva elevane lærer, og for kor god den norske skolen er. Derfor er det ekstremt viktig at vi satsar på lærarane framover. Vi må gje lærarane ansvar og tillit med omsyn til kva elevane lærer, eit tydeleg ansvar for det. Vi må gå igjennom lærarutdanninga og sjå om vi kan gjere forbetringar framover som både aukar rekrutteringa og gjer ho betre enn ho er i dag. Og ikkje minst er det behov for ei systematisk etter- og vidareutdanning av lærarar.

No er det faktisk slik at i det budsjettet som ligg for 2008, er det ei satsing på ei systematisk etter- og vidareutdanning av lærarar på 375 mill. kr, det er ei oppfølging av Kunnskapslyftet og Stortingets tidlegare vedtak om det og av tidlegare økonomiske satsingar i same storleiken. Det er også slik at kommunar og fylke i Noreg til saman har ei økonomisk satsing som er i same storleiken. Det er eit betydeleg kompetanselyft som no vert gjennomført rundt omkring i skolane, med bidrag både frå staten, frå fylke og frå kommunane, og som vi ser har ein klar effekt.

Så er eg oppteken av at vi i åra framover skal kunne fortsetje med ei satsing på etter- og vidareutdanning. I vår vil eg leggje fram ei stortingsmelding om kvalitet i skolen. Eit av dei viktige tema som vert teke opp der, er ei satsing på etter- og vidareutdanning. Eg vil kome tilbake til korleis vi kan systematisere det arbeidet. Eg vil òg i framtidige budsjett kome tilbake igjen til løyvingane for åra etter 2008.

Odd Einar Dørum (V) [10:50:27]: Stortingsmeldinger er ofte statsråders nødgrep når man ingen penger har, og denne regjeringen har valgt det nødgrepet. Det har statsrådets forgjenger, statsråd Djupedal, gjort gang på gang – kommet med meldinger når han ikke hadde penger. Og her handler det om å prioritere pengene, og statsrådets regjering har valgt å prioritere pengene til en høgskole istedenfor å satse på lærerne, og det er prioritere av pengene som teller.

Det er slik at akkurat i disse dager får vi høre den ene meldingen etter den andre på NRK om at vi mangler lærere. Og det statsråden kunne gjort, var f.eks. å sørge for at forskriften til opplæringsloven om at kompetansekravet ikke knyttes til ansettelse, men til selve det å undervise, hadde vært gjennomført. Men det skjer ikke. Det er bare kort tid siden at statsråden og regjeringspartiene stemte ned forslag som Venstre og andre opposisjonspartier hadde om å rekruttere nok lærere.

Denne regjeringen har en linje som heter: Bekjenn det til pressen, men forplikt deg ikke overfor Stortinget. Når vil det komme en forpliktelse til å få en forpliktende rekrutteringsplan for norske lærere, slik at vi i hvert fall har nok av dem og ikke trenger å henfalle til ufaglærte i de situasjonene som vi nå får melding om?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:51:32]: Det er også slik at det Regjeringa gjer neste år, er å satse både på etter-

og vidareutdanning og eit kompetanselyft for lærarane og på å få fleire timar i lesing, i rekning og i dei sentrale faga dei første åra, som kan gje elevane større læringsutbytte – i tillegg.

Vi har ei satsing på 375 mill. kr – eg gjentek det, og det er fordi det er ei langt større satsing enn det som var i budsjetta til den førre regjeringa i samband med Kunnskapslyftet. I tillegg vert det satsa betydelege summar frå kommunar og fylke. Så finn vi òg rom til ei utviding med fem timar frå neste år, som eg har sett at representanten Dørum og Venstre ikkje ønskte. Særleg i lys av dei resultatane vi no har frå PISA- og PIRLS-undersøkingane, som viser at norske elevar får dårlege resultat i lesing, trur eg to ekstra norsktimar, som i betydeleg grad går til lesing, og andre timar enn dei som kan brukast til lesing, vil vere eit viktig bidrag for å snu kursen der, slik at vi får betre leseresultat i framtida.

Presidenten: Siv Jensen – til oppfølgingsspørsmål.

Siv Jensen (FrP) [10:52:40]: Også på skoleområdet har Regjeringa store løfter, særleg gjennom pressen, men når det kommer til gjennomføringa, svikter den – akkurat som på områder som barnehageutbygging og eldreomsorg. Det skyldes først og fremst at Regjeringa snakker på vegne av 430 kommuner, men har ikkje makt eller myndighet til å sørge for at samtlige kommuner faktisk gir den samme, gode kvaliteten til alle innbyggerne over heile landet.

Mine spørsmål til statsråden blir da følgende: Kan han garantere at kvaliteten på lærerutdanninga vil komme til syne i samtlige av landets kommuner i tiden fremover? Vil kvaliteten på undervisninga, det faglige utbyttet som våre barn burde ha likt krav på uansett hvor i landet de bor, også komme til syne i samtlige av landets kommuner, i tråd med den retorikk Regjeringa har om hvor mye pengar de overfører til kommunene, og hvor mye de har tenkt å satse på å forbedre disse områdene?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:53:43]: Dei timane ekstra som kjem neste år, vil gjelde for skolen i alle norske kommunar. Vi ser no at det er eit betydeleg kompetanselyft for lærarar med midlar frå staten, fylka og kommunane. Mitt klare inntrykk er at det skjer over heile landet, i dei aller fleste, om ikkje alle, norske kommunar, og at det dermed treffer elevar og lærarar over heile landet.

Det er òg slik at når vi har forbetra kommunøkonomien, har det gitt rom for auka satsingar over heile landet. Men – og det er viktig – det er slik at Noreg ser ganske forskjellig ut ulike stader. Derfor vektlegg vi veldig sterkt at nokre stader er det særleg satsing på eldreomsorga som vert prioritert, andre stader er det særleg satsing på skole eller kanskje på kultur – eller til og med på å nedbetale gjeld. Derfor er det smart å forbetre kommunøkonomien, for då får lokalpolitikarane, valde av folket, moglegheit til å prioritere lokalt.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:54:51]: Kristelig Folkeparti er veldig opptatt av at det er mye kompetanse i skolen i dag. Det er viktig å ta vare på den. Derfor har vi foreslått i vårt alternative budsjett en mentorordning som består i at lærere som har god kunnskap og lang erfaring fra skolen, overfører den, veileder og følger nye lærere som starter i skolen.

Jeg vil gjerne høre om statsråden kan tenke seg å ta med det, både fordi det er bra at kompetansen blir i skolen, og fordi det er god seniorpolitikk og en meningsfylt oppgave for lærere som gjør en god jobb i skolen i dag. Det er det ene.

Det andre er at vi ser at lærertettheten går ned, til tross for en bedret kommuneøkonomi, i alle fall er det tendenser til det i mange kommuner. Da er mitt spørsmål: Er det rett å prioritere heldagsskole i stedet for økt lærertetthet? Kristelig Folkeparti vil gjerne at det skal være nok tid til hver enkelt elev i skolen.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:55:38]: Lat meg berre seie at tala vi samanliknar, for i år og i fjor, viser at det er ei heilt stabil utvikling når det gjeld lærartettleik. Det betyr sjølv sagt at det er betre nokre stader og dårlegare andre stader. Vi er av den oppfatninga at det er riktig å prioritere kombinasjonen av lærarar og fleire timar på vegen mot heildagsskulen, som òg den førre regjeringa, som Kristeleg Folkeparti deltok i, prioriterte, gjennom ei utviding av timetalet.

Så synest eg det er eit interessant forslag Kristeleg Folkeparti har. Eg har tidlegare meldt her frå Stortingets talarstol at eg vil sjå på forslag som er fremma i Stortinget når det gjeld kompetansekrav og andre ting for å få betre skoleleiing. Eg vil òg i samband med den stortingsmeldinga, når vi skal jobbe med lærarane kompetanse og etter- og vidareutdanning, sjå på ei rekkje forslag om korleis vi kan forbetre lærarane kompetanse, som kan bli endå betre enn i dag. Eg synest det er eit interessant forslag, som eg vil kikke nærmare på.

Presidenten: Gunnar Gundersen – til oppfølgingsspørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:56:41]: I Høyre er vi glad for at SV kommer etter i skolepolitikken, og at kunnskapsministeren nå er mest opptatt av å skrote SVs egen skolepolitiske plattform. Men det må ikke føre til handlingslammelse i skolepolitikken.

Vi snakker veldig mye om at læreren skal være i sentrum, og det er vi alle enige om. Derfor har nettopp opposisjonen framsatt en rekke forslag når det gjelder både rekruttering og kompetanseheving hos læreren. Det de blir møtt med fra kunnskapsministeren, er at man skal evaluere og kanskje også komme med stortingsmeldinger. Nyten i det for skolen i dag uttrykte representanten Dørum litt om. Det blir veldig mye ord.

Den forrige regjeringa handlet derimot, og kunnskapsministeren er også så heldig at han har en rekke kommuner, deriblant Oslo, som handler fortsatt og utøver et veldig aktiv eierskap ute i skolen. Det er faktisk ganske

viktig å nå fram dit. Vil kunnskapsministeren bruke de kommunene som har en aktiv skolepolitikk, som inspirasjon i skolepolitikken?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [10:57:44]: For det første vil eg følge opp Regjeringas Soria Moria-erklæring, der hovuddelane av SVs program har fått gjennomslag og retninga er veldig klar – i retning SV.

Så til spørsmålet: Ja, det er mange kommunar, Oslo, Skedsmo og mange andre eg sjølv har besøkt, som gjer ein veldig god jobb når det gjeld skole, og som det er mykje å lære av. Eg kjem til å kikke nærmare på korleis dei har gjort det i desse kommunane og i ei rekkje andre kommunar når det gjeld ulike forhold framover, for eg trur det er mykje å lære der.

Så har eg merka meg at når det kjem gode resultat i ein kommune som er styrt av Høgre, som Oslo på skule, legg Høgre veldig stor vekt på at dette kjem av god politisk innsats frå Høgre, men når det kjem noko dårlegare resultat i same kommunen på eit anna felt, nemleg når det gjeld barnehagar, legg dei langt mindre vekt på det ansvaret som Høgre har for resultatata i kommunen.

Presidenten: Vi går til neste hovudspørsmål.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [10:58:51]: Mitt spørsmål går også til kunnskapsministeren.

Vi har nettopp fått resultatene fra PIRLS- og PISA-undersøkelsene som viser at norske elever ligger på bunnen i lese-, skrive- og regneferdighet. Hvis en går ytterligere inn i resultatene, finner vi at elever med minoritetsbakgrunn ligger to år bak etnisk norske skolebarn.

Norsk skole bruker i dag vesentlige ressurser på morsmålsopplæring. Verken norske eller internasjonale forskningsresultater viser at morsmålsundervisningen gir den enkelte elev noen gevinst. Det forskningen viser, er at disse elevene bruker relativt lengre tid på å oppnå gode resultater.

For å være kvalifisert må eleven gjennom en kartlegging, og det må dokumenteres at eleven er dårlig i norsk. Den dagen eleven blir flink i norsk, mister eleven retten til opplæring i morsmålet. Morsmållæreren mister jobben, og skolen får ikke lenger tilskudd for å ha en elev med norsk som andrespråk. Det er altså ingen incentiver for å bedre elevens norskkunnskaper, snarere tvert imot.

Så har vi en del skoler som har satset bevisst på opplæring i norsk og leseforståelse og brukt individuell kartlegging og oppfølging. Der har leseferdigheten gått opp. For det å kunne lese og forstå har elevene dratt med seg over til andre fag, og framgangen har ikke uteblitt.

Fremskrittspartiet mener at morsmålsopplæringen må ut av skolen, og at de frigjorte ressursene må brukes til å styrke leseopplæringen og leseforståelsen i norsk ytterligere. Etter vår oppfatning vil manglende kunnskap i norsk, kombinert med bråk og uro i klasserommene og lavt læringstrykk, føre til at minoritetselevne blir skoletapere, og vi risikerer at vi skaper en underklasse hvis vi ikke reduserer prestasjonsgapet mellom etnisk norske og minoritetsspråklige.

Så mitt spørsmål blir: Vil statsråden ta initiativ til at de midlene som i dag benyttes til morsmålsopplæring, blir brukt til å styrke minoritetsspråklige elevers evne til å lese og forstå norsk, slik at denne elevgruppen kan få mulighet til å bedre sine prestasjoner?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:00:31]: Resultata frå dei internasjonale undersøkingane som her er nemnde, er svært alvorlege, og kanskje aller mest når det gjeld lesing. Vi ser altså at resultatata for lesing er dårlegare i PISA-undersøkinga 2006 målt mot 2000. Det er altfor mange som ikkje lærer seg det grunnleggjande som å lese og skrive, noko som er viktig for alle andre fag. Det er òg viktig for moglegheitene i arbeidslivet og generelt i vaksenlivet. Det er eit viktig sosialt spørsmål, og det er eit viktig kunnskapsspørsmål for at alle skal ha like moglegheiter. Vi ser dessverre òg at forskjellane mellom elevar i Noreg er større enn mellom elevar i andre nordiske land. Blant anna gjer dessverre elevar med minoritetsbakgrunn det jamt over dårlegare enn gjennomsnittet i alle land. Det er ei veldig stor utfordring.

Eg har varsla ei rekkje tiltak og systematikk i arbeidet framover når det gjeld lesing, som både skal kome elevar med minoritetsbakgrunn og alle andre elevar til gode. Det er satsing på lærarutdanninga og på etter- og vidareutdanning og fleire timar, og det er satsing på at lesing skal gå igjen i alle fag. Vidare må vi sjå på barnehagar og språkopplæring der, samarbeidet med heimen, osv.

Så er det ein diskusjon knytt til morsmålsopplæring om korleis det fungerer for å lære eit anna språk. Der er det ulike syn, som representanten sikkert er kjend med, men eg har ingen planar om å endre den ordninga vi i dag har med at det er mogleg å få morsmålsopplæring etter visse vilkår. Derimot vil eg gjere andre ting for å betre ferdigheitene i lesing for alle elevar, noko som òg vil treffe elevar med minoritetsbakgrunn.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [11:02:21]: Jeg takker for svaret.

Jeg regner med at statsråden også er enig i at vi bruker store ressurser på norsk skole, men at resultatene ikke står i forhold til de ressursene vi bruker på skolen, og at det da er grunn til med kritisk blikk å se på hva vi faktisk bruker ressurser på. Mye av de pengene som i dag går til morsmålsundervisning, går til kartlegging og dokumentasjon og arkivering av vedtak, nettopp for at skolene skal sikre seg i tilfelle det skulle bli en rettssak i ettertid. Tilsynsmyndighetene har ikke mulighet til å følge opp. Når vi samtidig ser at resultatene av denne undervisningen ikke gir elevene noe løft, regner jeg med at statsråden kanskje også kan se på det i sin framtidige vurdering for å gjøre norsk skole bedre.

Presidenten: Åse M. Schmidt – til oppfølgingsspørsmål.

Nei, unnskyld – statsråd Solhjell svarer.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:03:15]: Takk, eg vart i tvil om det var nødvendig å svare etter det.

Men lat meg kort seie at eg er einig i at vi ikkje får nok igjen for dei ressursane vi set inn, for vi må ha betre resultat i skulen. Det er faktisk ein samanheng, og det viser òg PISA-undersøkinga, mellom ressursar og resultat, men det er ei rekkje andre ting som er minst like viktige for å oppnå resultat.

Morsmålsundervisning er viktig for mange elevar i den norske skulen, og det er mange gode tilbod om det. Eg har ingen planar om å gjere endringar på det, for eg trur det er heilt andre ting og breiare tiltak som er viktigare for å betre ferdigheitene i lesing for norske elevar.

Presidenten: Da er det Åse M. Schmidt – til oppfølgingsspørsmål.

Åse M. Schmidt (FrP) [11:04:07]: Vi hørte her representanten Gåsvatn snakke om morsmålsopplæring. Vi ser også at regelverket er veldig utydelig. Kommunene tolker dette forskjellig. Vi ser at det finnes barn, kanskje med tysk bakgrunn, med rumensk bakgrunn, som får morsmålsopplæring, slik at det skal være greit å snakke med sine besteforeldre. Jeg vil kanskje tro at det ikke er helt intensjonen til statsråden at man bruker morsmålsopplæring i den retningen.

Nå vil ikke statsråden endre dette. SV vil fortsatt ha morsmålsopplæring slik den er i dag.

Vil statsråden også se på bruken og få regelverket tydeligere? Og et siste spørsmål: Kan det være aktuelt å tenke på øremerking for skoleverket?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:04:55]: Eg er av den oppfatninga at det føregår mykje god morsmålsopplæring i den norske skulen, og eg veit at mange elevar har behov for det. Eg ser ikkje noko behov for å gjere endringar i regelverket, eller å slutte med morsmålsopplæring og det tilbodet som er i dag. Eg vil nok ein gong leggje fram ei stortingsmelding om språk neste år, og i samband med den meldinga vil eg gå gjennom ein del sider ved morsmålsopplæringa, og så kome tilbake til Stortinget med det.

Eg har heller ingen planar om å endre måten vi overfører pengar til norske kommunar på. Vi gir kommunane pengar, og vi gir langt meir pengar enn den førre regjeringa gav, fordi det skal vere mogleg å prioritere ulike forhold mange stader. Heldigvis vert det satsa betydeleg på mange av dei viktige felte Regjeringa er oppteken av.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [11:05:59]: Mitt spørsmål går til justisministeren.

I valgkampen lovt rød-grønne justispolitikere at 2008 skulle bli politiets år. Nå er strek satt for 2008-budsjettet, og det er et faktum at 2008 *ikke* blir politiets år. Denne uken har statsråden uttalt bekymring over maktbalansen mellom politi og vektore i det offentlige rom, og i dag har VG en førsteside om at horene har overtatt Karl Johans gate. Det er i denne situasjonen, at 2008 skulle bli politiets år, at Regjeringa legger opp til et politibudsjett for 2008

som betyr flere ubesatte stillinger og et mindre synlig politi i alle landets politidistrikter.

Mens Bondevik II-regjeringen hadde en realvekst på 3 pst. i sitt siste justisbudsjett, er denne regjeringen nå nede i 1 pst. Jeg konstaterer at det er større og større avstand i virkelighetsoppfatningen av hvordan hverdagen i politiet er. Det har altså festet seg et slags glansbilde i departementet, mens den operative virksomheten slett ikke er så vakker der ute. Det er kort mellom pressemeldingene fra statsråden om nye satsinger innenfor kriminalomsorgen, men det er svært langt mellom tilsvarende nyheter om politiet.

Det er mye snakk. Bortsett fra økt opptak på 72 plasser til Politihøgskolen er det lite å hente i det budsjettet. Jeg synes det er meningsløst å skryte av en seniorsatsing i ett prøvefylke, Hordaland, og det blir altså ikke flere sivilt ansatte i politiet når det ikke er rom for å lønne dem i 2008-budsjettet.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvis det er en ekte bekymring statsråden har når det gjelder vektore og politi, hvorfor er ikke politiet prioritert i 2008-budsjettet? Hvorfor er det slik at svært viktige innsatsområder for politiet avspises med kortsiktig prosjektfinansiering istedenfor varig finansiering – jeg kan nevne voldtekt, gjengkriminalitet og menneskehandel?

Statsråd Knut Storberget [11:07:59]: Aller først har jeg lyst til å ønske spørteren godt nytt år. Det kommer til å bli et bedre nytt år, i hvert fall når det gjelder justispolitikken.

De prosentsatser hun viser til når gjelder budsjettet, kan jeg ikke si jeg deler. Til neste år er justissatsingen innenfor Justisdepartementets budsjett – hvis vi også tar med de investeringer som gjøres på andre budsjetter – på rekordstore 1,9 milliarder kr. Det skal vi bruke ekstra på justissektoren. Det er store investeringer, som bidrar til økt politikraft.

Jeg mener at man skal tillate seg å tenke noe videre enn bare på bevilgninger til politiet, som også øker. Til neste år vil bevilgningene være på sitt høyeste nivå. Jeg har problemer med å forstå at det er en defensiv politisatsing når man satser 1,9 milliarder kr ekstra på justisbudsjettet og justissektoren ved å bygge et svært fengsel, ved å etablere et helt nytt nødsamband, som bl.a. politiet har bedt om i mange år, når man har et opptak på Politihøgskolen på 432 elever, og når man setter i gang en av de største reformene, som etter min mening bidrar til økt opplæring, nemlig DNA-reformen, som er finansiert med mellom 60–70 mill. kr. Jeg kunne nevnt flere tiltak. I går åpnet vi Barnehuset på Hamar, som også er styrt av politiet. Vi har åpnet et i Bergen. Vi skal åpne tre nye til neste år. Vi møter barn på en helt annen måte. Dette er ikke bare ord når det gjelder spørsmålet om å styrke politiets, ja hele justissektorens, innsats og ansvar.

Neste år vil vi stå overfor store utfordringer. Vi skal bl.a. ta i bruk nye metoder som vil oppklare mer kriminalitet. Jeg mener også at vi har satset de siste årene på å bygge ned soningskøen, som denne uken er på under 1 100 dommer. Det er en betydelig reduksjon siden Høyre

satt med regjeringsmakt. Da var den oppe i 3 000. Vi skal ha soningskøen ned mot null. Det vil også gi politiet økt kraft og mulighet for varetekt og soning.

Elisabeth Aspaker (H) [11:10:02]: Jeg skal også benytte sjansen til å ønske statsråden godt nytt år, men det blir altså ikke et godt nytt politidriftsår.

Det er korrekt, som statsråden sa, at det har vært gjort betydelige investeringer i forbindelse med nødnett, DNA og satsing på barnehus. Men i den operative hverdagen opplever politiet at de stadig kommer til kort, at de stadig avspises med prosjektfinansiering innenfor viktige innsatsområder. Det gjør at man har mindre kontinuitet i forhold til bemanning og søknader til denne type stillinger. Så statsråden kommer ikke utenom at 2008 kommer til å bli et svært vanskelig år for politiet.

Jeg har lyst til å utfordre statsråden. Han er opptatt av at vi skal ha en kunnskapsdrevet justispolitikk. Hvorfor er det da slik at statsråden og regjeringspartiene ikke kan støtte en politistudie, som i realiteten ville være en mye grundigere gjennomgang av hva slags politibehov vi vil ha i framtiden, enn det bemanningsprosjektet som departementet for tiden holder på med?

Statsråd Knut Storberget [11:11:02]: Det er jo slik at vi er i gang med det arbeidet som ligger i representantens spørsmål, nemlig det å se på bemanningssituasjonen i politiet. Det er representanten vel kjent med.

Det skal avgis en rapport til neste år der man skal se på bemanningsbehov, responstid, spørsmål om utstyr og spørsmål om hvordan vi skal rekruttere enda flere politifolk enn det vi gjør. Der er vi etter mitt skjønn inne i en debatt som handler om hva man kaller det arbeidet som man gjør. Jeg skjønner at Høyre har valgt å kalle det en politistudie. Jeg er glad for at vi er i gang med det arbeidet. Samtidig vil jeg gjerne understreke: Hva er mer nyttig for norsk politi, hva skaper mer politikraft og en bedre ressursituasjon ute, enn det at vi faktisk gir politiet i Norge mulighet til bl.a. å bruke DNA i mye større omfang enn da Høyre satt med regjeringsmakten? Det må jo være noe av det viktigste vi nå gjør for å oppklare mer kriminalitet. Oppklaringsprosenten går oppover, men den er altfor lav. Jeg mener at den reformen som vi er i ferd med å igangsette, vil bøte på det.

Presidenten: André Oktay Dahl – til oppfølgings-spørsmål.

André Oktay Dahl (H) [11:12:14]: Jeg registrerer at en kunnskapsbasert politikk består i at statsråden holder foredrag, eller ikke relevant forskning.

Av dagens VG går det frem at en mannlig stortingsrepresentant er blitt utsatt for noe han naturlig nok ikke liker. Det mest spesielle er de kvinnelige stortingsrepresentantenes innspill om hvordan man skal løse det. Det skal man gjøre ved skjerpede politivedtekter, og ved at politiet skal prioritere dette. Er det noen grunn til å tro at de kvinnelige stortingsrepresentantene blir bønhørt, f.eks. i re-

vidert? Dette har man tidligere stemt ned i Stortinget, i forbindelse med både budsjetter og politivedtekter.

Siden det er jul, og siden julekort er sendt, har jeg lyst til å komme med en hilsen til statsråden når det gjelder den debatten vi skal ha om disse kvinnene. Det er veldig rart å se at så fort det er mørkhudete kvinner, er de horer. Er de hvite, så er de prostituerte. Det synes jeg sier noe om signaleffekten og det egentlige smårasistiske synet som ligger til grunn for enkelte representanters – ikke herfra, men til dels ellers i debatten – syn på disse kvinnene når det gjelder å løse et alvorlig samfunnsproblem.

Statsråd Knut Storberget [11:13:16]: Når man skal gripe an problemene vi ser ute i det offentlige rom tilknyttet prostitusjon, er jeg veldig opptatt av at man skal være varsom med å tenke lettvinte løsninger. Dette er mennesker som lever i en bunnløs, tragisk situasjon. Skal man sette inn mer politi til den type utfordringer vi her står overfor, er jeg opptatt av – som jeg også oppfatter at den forrige regjering var opptatt av – at man får tatt dem som organiserer denne menneskehandelen. Det var bakgrunnen for at Regjeringa valgte å etablere en egen gruppe i Oslo politidistrikt som skal komme i kontakt med jentene og guttene, slik at man kommer bakenfor. Hele Regjeringas menneskehandelsplan, der man bl.a. gav økt refleksjonstid for disse jentene og mulighet for mer bistand i form av bistandsadvokat osv., handler nettopp om at vi ikke løser dette problemet ved å jage dem rundt omkring i byen. De trenger et helt annet tilbud. Det er utfordringen.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:14:29]: Det er ikke noe som tyder på at justisministeren blir arbeidsledig neste år.

Jeg har lyst til å ta fatt i én side av det representanten Aspaker tok opp, nemlig kapasiteten hos politiet. Vi har i Oslo politidistrikt hatt en rekke ganske stygge skatteunndragelsessaker som berører hele næringer for så vidt. I november uttrykte direktøren ved Oslo likningskontor stor bekymring fordi grove skattesviksaker som anmeldes av skattemyndighetene, ikke blir straffeforfulgt, alene av den grunn at politiet ikke har kapasitet og helst ikke ønsker anmeldelser. Med det driftsbudsjettet som er lagt for 2008 – mener justisministeren at direktøren ved Oslo likningskontor har noen som helst grunn til å ha en annen antagelse for 2008?

Statsråd Knut Storberget [11:15:28]: Jeg mener helt klart at vi har store utfordringer i forhold til å takle de økokriminelle handlinger som skatteetaten avdekker, og også andre typer næringer. Der kan vi aldri – heller ikke jeg – garantere at vi kan klare å etterforske alle de sakene vi gjerne skulle ha etterforsket.

En viktig grunn til at Regjeringa mener at vi må ha mer politiresurser ut, og at vi har bevilget mer penger til politiet, er nettopp at vi ønsker å ta tak i disse sakene. Det

var også grunnen til at vi valgte bl.a. å bevilge penger til bistandsrevisor ute.

Men dette er svært komplekse saker, og jeg mener at hvis vi skal få en mer effektiv rettshåndhevelse av særlig skattekriminaliteten, er vi nok nødt til å se behovet for å ha to spor – hvor noen saker blir løst med sivilrettslige virkemidler, straffeskatt, og de groveste blir etterforsket av politiet og iretteført av domstolen.

Presidenten: Da er dagens muntlige spørretime over, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmålene 3, 6 og 7, fra henholdsvis representantene Ketil Solvik-Olsen, Vera Lysklætt og Tord Lien til olje- og energiministeren, blir besvart av landbruks- og matministeren på vegne av olje- og energiministeren, som er bortreist.

Spørsmål 4, fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til olje- og energiministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 5, fra representanten Ivar Kristiansen til olje- og energiministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 8, fra representanten Finn Martin Vallersnes til utenriksministeren, utsettes til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

Spørsmålene 10 og 11, fra henholdsvis representantene Øyvind Korsberg og Torbjørn Hansen til forsvarsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart før spørsmål 1, dvs. først i spørretimen.

Spørsmål 20, fra representanten Trond Helleland til fornyings- og administrasjonsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 21, fra representanten André N. Skjelstad til landbruks- og matministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 7, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 22, fra representanten Dagrun Eriksen til kunnskapsministeren, vil bli tatt opp av representanten Line Henriette Holten Hjemdal.

Presidenten: Endringene innebærer at de første spørsmål som vil bli tatt opp, er spørsmålene 10 og 11.

S p ø r s m å l 1 0

Øyvind Korsberg (FrP) [11:17:13]: Jeg har følgende spørsmål til forsvarsministeren:

«Ifølge Forsvarsstudie 07 er det foreslått nedleggelse av Control and Reporting Centre (CRC), bl.a. i Sørreisa.

Mener statsråden at det er forsvarsfaglig forsvarlig å nedlegge CRC-systemet?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:17:35]:

Regjeringen vil før påske legge frem den nye langtidsproposisjonen for Forsvaret for Stortinget. I arbeidet med proposisjonen vil Regjeringen trekke på flere innspill, herunder forsvarssjefens Forsvarsstudie 07, FS 07, og rapporten fra Forsvarspolitisk utvalg, FPU, i tillegg til alle de andre innspillene som kom underveis i arbeidet.

Regjeringen er opptatt av at vi også i fremtiden sikrer en robust kapasitet for overvåking av norsk luftrom. Derfor vil vi også i neste langtidsperiode sørge for en innretning på luftovervåkings- og stridsledelsessystemet, LOS-systemet, som dekker vårt behov for luftovervåking og stridsledelse nasjonalt, og som også sikrer at vi kan bidra inn i NATOs luftovervåkingskjede på en god måte. Forsvarssjefen har anbefalt å etablere én felles enhet for luftovervåking og stridsledelse på Reitan, med samme kapasitet som dagens to enheter på henholdsvis Mågerø og i Sørreisa.

Det er ikke trukket noen konklusjoner om Forsvarets fremtidige basestruktur og geografiske lokalisering ennå. Spørsmålet om den fremtidige aktiviteten knyttet til Mågerø og Sørreisa vil bli behandlet som en integrert del av det helhetlige arbeidet med langtidsproposisjonen. FS 07 utgjør sammen med anbefalingene fra FPU sentrale innspill til det arbeidet vi gjør med langtidsproposisjonen. Vi går grundig igjennom disse.

Det legges stor vekt på å sikre at de anbefalingene som skal forelegges Stortinget, er helhetlige og robuste. I en slik helhet vil både sikkerhets- og forsvarspolitiske, operative, økonomiske, miljømessige og en rekke andre hensyn bli vurdert. Det er ikke hensiktsmessig å gå ut og ta stilling til konkrete enkeltsaker stykkevis og delt før Regjeringen har konkludert med hensyn til den helheten som skal presenteres for Stortinget.

For Regjeringen er det viktig at Forsvarets basestruktur innrettes slik at Forsvaret kan løse sine oppgaver på en best mulig måte. Regjeringen vil derfor tilstrebe løsninger som i størst mulig grad dekker Forsvarets behov, herunder både hensynet til å sikre robuste og bærekraftige fagmiljøer og evnen til raskt å kunne være til stede med de riktige kapasiteter.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:20:00]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg er også kjent med at det skal komme en langtidsproposisjon der man skal gå igjennom basestrukturen, men det er ikke det jeg spør om. Det jeg spør om, er situasjonen akkurat nå, når vi skriver desember 2007. Det er dagens situasjon jeg tar utgangspunkt i, og da må jeg bare få lov til å gjenta spørsmålet. Jeg anbefaler at statsråden svarer enten ja, at det er forsvarsfaglig forsvarlig å nedlegge CRC-systemet – og da vil jeg gjerne ha en begrunnelse – eller nei, og da trenger jeg ikke noen begrunnelse.

Jeg vil bare gjenta spørsmålet til statsråden: Er det forsvarsfaglig forsvarlig å nedlegge CRC-systemet?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:20:49]: Forsvarssjefen har i sitt forslag til Forsvarsstudie 07 anbefalt en annen måte å løse dette på enn det som ligger i de to basene Sørreisa og Mågerø i dag. Dette er forslag som vi vil gå grundig igjennom. Jeg kan ikke her og nå komme med et ja- eller nei-svar på det. Vi er inne i en prosess og skal ta dette med inn i langtidsplanen.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:21:25]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er forsvarsministeren jeg stiller spørsmålet til, og ikke forsvarssjefen. Jeg bare konstaterer at statsråden nærmest ikke har faglig grunnlag for å svare verken ja eller nei på spørsmålet. Det synes jeg er ganske merkelig, for det må jo være fullt mulig å stille spørsmål av forsvarsfaglig karakter i Stortinget før vi får den såkalte langtidsproposisjonen. Slik situasjonen er nå, og som forsvarsministeren bare understreker, skal altså alt bare ligge i ro. Man skal ikke ha noen meninger om strukturen i Forsvaret. Det synes jeg er merkelig. Jeg vil utfordre forsvarsministeren enda en gang til å komme med en konkret vurdering av CRC-systemet.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:22:25]: Per i dag er det innrettet ved at man har to baser, Mågerø og Sørreisa. Forsvarssjefen har foreslått å endre dette til ett sted og legge det til Reitan. Jeg må forholde meg til at forsvarssjefen mener det er et fullt ut forsvarlig forslag. Så skal vi gjøre vår vurdering av dette. Den prosessen er vi inne i. Det er pr. i dag en fullt ut akseptabel løsning, men forsvarssjefen er nok av den oppfatning at det fremdeles vil være en fullt ut akseptabel løsning også på Reitan. Dette har jeg sagt vi vil komme tilbake til i forbindelse med langtidsplanen, som blir lagt frem for Stortinget før påske.

S p ø r s m å l 1 1

Torbjørn Hansen (H) [11:23:14]: Jeg vil stille forsvarsministeren følgende spørsmål:

«Stortinget vedtok i 2003 å investere 5 mrd. kroner i nye MTB-fartøy tilpasset dagens sikkerhetspolitiske situasjon. Norge har behov for et sterkt sjøforsvar som kan ivareta en rekke ulike forsvarsoppgaver, samt miljømessige og økonomiske interesser. Forslaget om å skrote Skjold-klassen vil svekke Marinen kraftig og har skapt usikkerhet om hvorvidt Sjøforsvaret vil kunne ha tilstrekkelig tilstedeværelse i både nord og i sør.

Ser ikke statsråden at situasjonen rundt MTB-ene bør avklares umiddelbart?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:23:53]: Jeg er enig med representanten Hansen i at det er viktig at Norge har et sterkt sjøforsvar.

Som jeg akkurat har redegjort for i svaret til representanten Korsberg, vil Regjeringen før påske legge frem forslag til ny langtidsplan.

Spørsmålet om fremtidig bruk av Skjold-klassen MTB-er kan ikke ses løst fra den helhetlige struktu-

ren, som vil bli behandlet i forbindelse med den nye langtidsproposisjonen. Det vil ikke være riktig å trekke ut én kapasitet og si hvordan den skal være fremover, i forhold til de andre forslagene som foreligger fra Forsvarspolitisk utvalg og fra Forsvarsstudien. Så jeg ser det ikke som hensiktsmessig å gå inn i enkeltsaker på det nåværende tidspunkt, før det er gjort grundige vurderinger, og før vi legger denne proposisjonen frem for Stortinget.

Torbjørn Hansen (H) [11:24:51]: Jeg vil takke statsråden for svaret, som kanskje ikke var så overraskende, og jeg vil si at jeg har stor forståelse for at Forsvaret må gjennom en omstilling for å løse sine oppgaver i framtiden.

Men dette er et forslag som har skapt sjokkbølger internt i Sjøforsvaret. Det er oppsiktsvekkende at både forsvarssjefen og Forsvarspolitisk utvalg kommer med en anbefaling som i så stor grad strider mot de faglige vurderingene som mange gjør i Sjøforsvaret. Håkon Tronstad, flaggkommandør og sjefen for Kysteskadren, uttalte til Bergens Tidende 13. desember at konsekvensen av å fjerne MTB-ene er en marine som kanskje ikke er til stede både i nord og i sør.

Hvis dette forslaget om nedleggelse av MTB-ene blir vedtatt, vil vi ha en marine kun bestående av 19 fartøy, hvorav fem fregatter, seks u-båter, to mineryddere og to logistikkfartøy. Det er svakt for en kystnasjon. Ser ikke statsråden at dette forslaget medfører en sterkt svekket marine, og at det sender et veldig negativt signal inn i Sjøforsvaret? Saken trenger en rask avklaring politisk.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:25:49]: Jeg kan se at det er mange av de forslagene som er kommet i forbindelse med Forsvarsstudien, som det nok for mange lokalt rundt omkring ville være ønskelig å få en rask avklaring av. Like fullt må vi ha en skikkelig og en helhetlig prosess.

Her har jeg også lyst til å peke på det som har vært poenget både fra forsvarssjefen og fra Forsvarspolitisk utvalg, at det eventuelt vil være andre kapasiteter som kan gjøre den jobben som disse MTB-ene skulle gjøre. Det er et synspunkt som jeg ikke har konkludert på, og som Regjeringen heller ikke har tatt stilling til. Derfor blir dette å behandle som en del av langtidsproposisjonen.

Det er nok slik at alle må forholde seg til at vi må se Forsvaret under ett før vi kan gjøre den endelige vurderingen og si hvilke kapasiteter vi skal anbefale for fremtiden, og hvilke baser og leirer vi også skal ha.

Torbjørn Hansen (H) [11:26:53]: Dette er en veldig spesiell sak. Det er bare fire år siden Stortinget vedtok bygging av Skjold-klassen for 5 milliarder kr. Dette er moderne, tungt utrustede krigsfartøy med toppfart på 60 knop. Skjold-klassen er vesentlig større enn dagens MTB-flåte og tilpasset framtidens utfordringer. De er mobile, og de kan også være til stede i et område over lengre tid.

Vi ser i disse dager mange tegn på økt aktivitet og tilstedeværelse fra den russiske marinen. Vår nabo har bedre økonomi, man er mer selvsikker og mer aktiv i havområdene.

(Torbjørn Hansen)

Det handler altså om en diskusjon om driftsutgifter på om lag 200 mill. kr satt opp mot en investering på 5 milliarder kr, som er foretatt av Stortinget for fire år siden. Driftsutgiftene er ca. 0,5 pst. av hele forsvarsbudsjettet. Blir det ikke ganske meningsløst å skrote en investering på 5 milliarder kr for å spare 200 mill. kr på drift? Og hva er grunnen til at Arbeiderpartiet vinger så kraftig i denne saken?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:27:51]:

Nå prøver representanten Hansen nok en gang å gå inn på realitetene i saken. Jeg har sagt at jeg ønsker å se dette helhetlig, også ut fra de anbefalingene som foreligger.

Jeg har lyst til å peke på at Forsvarspolitisk utvalg, som er et utvalg som består av representanter for alle de politiske partiene på Stortinget, også Høyre, ikke ville gå imot forsvarsjefens anbefaling når det gjaldt MTB-ene. Like fullt sier jeg at det er viktig at vi går igjennom dette og ser på det totalt sett på nytt. Den prosessen er i gang. Saken legges frem for Stortinget før påske.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Vi går da til spørsmål 1.

S p ø r s m å l 1

Svein Flåtten (H) [11:29:09]: Jeg har et spørsmål til finansministeren:

«Grove skattesviksaker som anmeldes av skattemyndighetene, blir ikke straffeforfulgt, fordi politiet ikke har kapasitet, sier direktøren ved Oslo ligningskontor i et avisoppslag i november. Det kan bety at grove overtredelser ikke medfører verken straffeskatt eller straffeforfølgelse.

Hvilke tiltak vil statsråden sette i gang i sitt ansvarsområde for at den dårlige bemanningssituasjonen i politiet ikke skal bety at svært mange slipper unna grove skattesviksaker uten konsekvenser?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:29:57]: Skatteetaten anmelder saker til politiet med utgangspunkt i sin anmeldelsesinstruks. Det er riktig at det i enkelte politidistrikter, og særlig i Oslo, er kapasitetsproblemer knyttet til straffeforfølgning av den delen av sakene som ideelt sett skulle ha vært anmeldt fra skatteetaten i henhold til instruks, og at antallet anmeldelser derfor begrenses noe. Skatteetaten anser det lite formålstjenlig å produsere anmeldelser som ikke kan påregnes etterforsket av politiet. I stedet konsentrerer etaten i slike tilfeller sin anmeldelsespraksis om de groveste og mest straffverdige sakene. Jeg har forståelse for at skatteetaten finner det nødvendig å innrette seg slik, men det hadde selvsagt vært ønskelig med større etterforskningskapasitet og anmeldelsesvolum, slik at den gjeldende anmeldelsesinstruks for staten hadde blitt fulgt mer konsekvent.

Skattedirektoratet har de siste årene opprettet fem skattekrimenheter som har sin virksomhet innenfor området alvorlig og omfattende skattekriminalitet. Spesialisering og tilføring av bl.a. etterforskningskompetanse har styrket etatens evne til å avdekke og forfølge denne typen saker. Det er bevilget 10 mill. kr i øremerkede midler til utvidelse av bistandsrevisorordningen i politiet. Bakgrunnen for dette er at en ønsker å sikre en mer effektiv strafferettslig forfølging av skattesaker ved å tilføre revisor-, regnskaps- og skatterettslig kompetanse i politidistrikterne.

Videre inngikk riksadvokaten, politidirektøren, sjefen for Økokrim og skattedirektøren i 2005 en samarbeidsavtale som inneholder prinsipper for hensiktsmessige samarbeidsformer mellom politi/påtalemyndighet og skatteetaten. Avtalen regulerer samarbeid både på sentralt og regionalt/lokalt plan. I samarbeidet, særlig på regionalt/lokalt plan, inngår bl.a. vurderinger av hvilke saker som bør straffeforfølges av politiet. I forlengelsen av samarbeidsavtalen er det også utarbeidet en egen «Instruks for operativt samarbeid mellom politi/påtalemyndighet og skatteetaten», som ble iverksatt fra februar 2007. Hensikten med instruksjonen er å videreutvikle samarbeidet mellom etatene for å sikre en effektiv og god håndtering av saker hvor straffesak benyttes som virkemiddel. I det operative samarbeidet mellom etatene skal denne instruksjonen følges.

Det betyr ikke at det er null reaksjon i de ikke politianmeldte sakene. Tilleggsskatt kan i dag ilegges med inntil 30 pst. hvis saken også straffeforfølges, og med inntil 60 pst. når det ikke blir straffeforfølgning. I Oslo brukes i stor grad 60 pst. tilleggsskatt i ikke politianmeldte saker, for å bidra til at samlet reaksjon mot avdekkede skatteunndragelser blir betydelig også i disse sakene. 60 pst. tilleggsskatt kan også kombineres med anmeldelse og skatteforfølging av den regnskapssvikten som ofte ligger bak skatteunndragelser. Regnskapssvikten kan være atskillig enklere å straffeforfølge, slik at politiets kapasitetsproblemer da ikke gjør seg gjeldende i samme grad som i en del temaer om skatteunndragelse.

Regjeringen ønsker å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet, og ikke minst mot skatteunndragelser. Spørsmål om ressursene til slik innsats må også på dette området behandles i budsjettet.

Svein Flåtten (H) [11:33:32]: Jeg takker for svaret. Ja, jeg vet at det settes inn store ressurser og gjøres mye også på det organisasjonsmessige. Høyre har for sin del også bevilget mer til dette området. Det som spørsmålet egentlig går på helt konkret, er det forholdet at hvis man ikke ilegger tilleggsskatt, men sender det til anmeldelse, kan man risikere, hvis politiet ikke greier å følge opp, at vedkommende ikke får noen reaksjon i det hele tatt. Og dette er jo statsråden inne på på slutten av svaret sitt her, nemlig at man bør ha et øye på belastningen i politiet, slik at man på den ene siden bruker tilleggsskatt, mens man finner et annet grunnlag for anmeldelsen. Det er slik jeg skjønner at man kanskje vil håndtere det, men mener ikke statsråden at det kanskje er nødvendig å gå enda litt mer

inn i dette, slik at ikke noen faller imellom og slipper helt unna?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:34:40]: Det er et veldig viktig spørsmål som representanten Flåtten tar opp, både fordi vi vet at skatteunndragelser er et stort økonomisk problem – det er penger som ellers skulle vært betalt inn til fellesskapet – og også fordi det har å gjøre med den generelle respekten for å betale skatt, og særlig blant vanlige lønnstakere og små næringsdrivende, hvis man ser at skatteunndragelser av et betydelig omfang ikke slås ned på. Derfor er dette en høyt prioritert sak for skatteetaten. Vi gjennomfører nå også ROS-prosjektet, som kan frigjøre kapasitet i skatteetaten til å styrke arbeidet med dette. Så er det, som beskrevet i svaret, selvfølgelig slik at skatteetaten prioriterer de sakene som er de mest alvorlige når det gjelder til hvilke som sendes videre til politiet, men også da benytter seg av straffeskatt på 60 pst. på de sakene man ikke kan regne med at politiet er ferdige til å gå inn i. Så jeg tror at vi har et godt system for dette. Men jeg er veldig glad for representanten Flåtten's engasjement og tar med meg det i de interne budsjettforhandlingene i Regjeringen.

Svein Flåtten (H) [11:35:53]: Jeg synes det er bra at statsråden er opptatt av dette. Jeg har i høst tatt opp dette fra tre forskjellige vinkler. Den ene vinklingen er den i spørsmålet som jeg retter til statsråden i dag, altså om man faller helt utenfor sanksjoner hvis dette går til anmeldelse. En annen vinkling jeg tok opp tidligere, var medias rolle ved f.eks. bokettersyn. Vi hadde et tilfelle her i Oslo. Den tredje vinklingen var statsrådets uttalelse på et seminar om at navnene på dem som ble tillagt tilleggs skatt på de høye nivåene, skulle offentliggjøres. Dette er sett fra forskjellige vinkler, men samlet sett synes jeg kanskje det tilsier at dette området rundt tilleggs skatt, et kanskje litt ukjent og ikke så veldig interessant område for oss politikere, bør man gå nærmere inn i for å se til at det fungerer bra for alle de involverte – altså at staten får kommet med sine reaksjoner, men at det også tas hensyn til skattyterne.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:37:02]: Det er veldig viktig å ha mange vinkler, som representanten Flåtten var inne på, i forhold til hvordan man bekjemper skatteunndragelser. Nå har ikke vi konkludert i spørsmålet rundt offentliggjøring av straffeskatt, men det er blitt sagt, særlig fra dem som jobber med de virkelig store skatteunndragelsene, at belastningen for dem som begår skatteunndragelser, kan være like stor ved offentliggjøring som med den faktiske straffeskatten. Det er bakgrunnen for at det er et spørsmål som vurderes, men det er et ømtålig spørsmål, som også grenser mot personvernet. Jeg har et sterkt engasjement på dette feltet og kommer til å følge disse sakene nøye. Jeg kommer også til å forsikre meg om at Skatteetaten har ressurser og kompetanse til å gjøre en viktig jobb.

Hvis presidenten tillater, vil jeg gjerne ønske representanten Flåtten en riktig god jul og et godt nytt år. Vi har

ukentlige stevnemøter i all offentlighet i spørretimen, og det ser jeg fram til også i det neste året.

Svein Flåtten (H) [11:38:03]: Takk for det.

S p ø r s m å l 2

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:38:15]: Jeg har følgende spørsmål til finansministeren:

«I Statistisk sentralbyrås (SSB) analyse ØA6/2007 står det «fra et fordelingsperspektiv er det viktig å ta hensyn til skatteendringenes indirekte effekter. Skattelettelser på lavere inntektsnivåer kan for eksempel være motivert ut ifra et ønske om å stimulere til økt yrkesaktivitet for å øke inntektene til personer i den nedre delen av inntektsfordelingen».

Er statsråden enig med SSB, og vil statsråden, i likehet med Høyre, bruke skattesystemet for å stimulere mennesker til å arbeide?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:39:03]: Regjeringen er opptatt av at det skal lønne seg å arbeide. Den sterke veksten i økonomien som vi ha hatt de siste årene, har gitt den sterkeste sysselsettingsveksten som noensinne er registrert. Denne utviklingen er veldig gledelig. Fortsatt høy sysselsetting er et veldig viktig mål for oss.

Samtidig ser vi at store grupper fortsatt er utenfor arbeidsstyrken, og vi vet at en god del av disse ønsker å jobbe. Den gode situasjonen i arbeidsmarkedet gir oss en unik mulighet til å inkludere enda flere i arbeidslivet. Flere i arbeid er en forutsetning for at samfunnet skal klare å løse de oppgavene som Regjeringen har satt seg som mål.

For å oppnå dette ser Regjeringen på et bredt spekter av virkemidler, herunder også skattepolitikken. Regjeringens målsettinger for skatte- og avgiftspolitikken er å sikre inntekter til fellesskapet, bidra til rettferdig fordeling og et bedre miljø, fremme sysselsettingen i hele landet og bedre økonomiens måte å virke på.

Samtidig er det også viktig å sikre at insentivene til å arbeide samlet sett er bra. Redusert skatt på middels og lave arbeidsinntekter er ett av flere virkemidler for å bidra til å inkludere flere i arbeidsmarkedet. Forskning, bl.a. gjort av SSB i den nevnte artikkelen som representanten refererer til, og som delvis er finansiert av Finansdepartementet, viser at det særlig er disse gruppene hvor endringer i skatter kan ha effekt på arbeidstilbudet. Denne regjeringen har derfor i denne perioden foreslått en rekke lettelsers på middels og lave arbeidsinntekter. Det er gitt lettelsers på til sammen over 2 milliarder kr i økt minstefradrag i 2006 og 2007. Dette er også i tråd med Regjeringens mål om et mer rettferdig skattesystem.

Det er imidlertid viktig å være klar over at skattepolitikken bare er en av mange faktorer som påvirker arbeidstilbudet. Dersom en er opptatt av å stimulere til økt yrkesaktivitet, kan en derfor ikke ensidig fokusere på skattesystemet. Innretningen av ulike trygde- og pensjonsordninger er en vel så viktig faktor. Regjeringen har bl.a. lagt fram en egen melding om arbeid, velferd og inkludering, hvor ett av hovedmålene er å få flere fra ulike trygdeord-

ninger over i arbeid. Det nye kvalifiseringsprogrammet er et viktig tiltak for å sikre dette. Videre er også ulike offentlige tjenester viktige for arbeidstilbudet. Særlig vil full barnehagedekning og en lav foreldrebetaling i barnehager bidra til at flere kan delta i arbeidslivet.

Det viser at Regjeringen har et sterkt fokus på mange ulike forslag og tiltak for å stimulere til arbeid, også skatt.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:41:50]: Jeg takker statsråden for svaret.

Høyre deler Regjeringens syn at arbeidskraften er vår viktigste ressurs, og vi gleder oss sammen med statsråden over den sterke sysselsettingsveksten vi har. Likevel er det altfor mange mennesker som står utenfor arbeidsmarkedet. Hovedutfordringen for neste år blir nettopp den økende mangelen på arbeidskraft.

Da er det problematisk når vi ser at de rød-grønne i budsjettet for 2007 brøt sitt løfte om å skjerme vanlige inntekter for toppskatt, hvor 65 000 nye ansatte fikk toppskatt. De rød-grønne økte boligbeskatningen og skatten på privat kapital, men økte allikevel ikke minstefradraget for lavere og middels inntekter utover inflasjonsjusteringen. Med andre ord: ingen stimulans til arbeid. Vil statsråden slå fast prinsippet om at det alltid skal være mer lønnsomt å arbeide enn å være på trygd?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:42:50]: Det kan nok finnes visse grupper innenfor trygdesystemet som ved å ta visse typer jobber ikke får en lønnsinntekt av et alternativt arbeid som kan matche de ytelsene de ellers har. Det er viktig å fokusere på dette, men det er også viktig å fokusere på at det skal være gode levekår også for dem som ikke kommer inn på arbeidsmarkedet.

De viktigste endringene i skattesystemet for neste år er de endringene vi har gjort når det gjelder formuesskatt, med betydelig skjerpelse på toppen og uttelling i bunnen. Det vil ikke ha noen spesiell betydning for arbeidstilbudet. Men vårt fokus er på de laveste inntektene. Der har vi gjort endringer, og vi fokuserer på det også for neste års budsjett. Men det er jo viktig å merke seg at høyt lønnsgruppene som har vært de toppprioriterte fra Høyre når Høyre har prioritert sine skatteletter, er i veldig liten grad påvirket når det gjelder arbeidstilbudet, av skatteletter. Både av gode fordelingsgrunner og gode grunner for å skaffe mer arbeidskraft konsentrerer vi skattelettene om de laveste inntektene.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:44:02]: Høyre har en omfattende strategi for å øke tilbudet av arbeidskraft. Vi ønsker flere fra trygd til arbeid. Det må lønne seg å arbeide, og vi må i mye sterkere grad motvirke utstøting fra arbeidslivet og legge til rette for at de som trenger det, får en ny sjanse. Vi trenger å øke arbeidsinnvandringen. Det må lønne seg å stå lenger i jobb. Dermed er det også underlig å se det Regjeringen gjør i forhold til 67-åringene når det gjelder avkorting av pensjon, men ikke for 68- og 69-åringene. Vi trenger å gjenoppta moderniseringen av offentlig sektor. Har statsråden en liknende strategi?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:44:42]: Regjeringen har i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 presentert en slik strategi, med mange tiltak. Blant annet arbeider vi for at folk som er utenfor arbeidsstyrken, kan få plass i arbeidsstyrken. Veldig mange arbeidsgivere burde nå benytte anledningen til å rekruttere grupper som de tidligere ikke har sett på som interessant arbeidskraft. Det kan være unge uføre, det kan være folk med minoritetsbakgrunn. Her vet vi at det fins kompetanse og ressurser som ikke utnyttes.

I tillegg har vi gjort diverse forenklinger for utenlandsk arbeidskraft som kommer til Norge, f.eks. fra de nye EU-medlemslandene. Vi kommer til å ha et fokus på dette også når vi legger den helhetlige økonomiske politikken i budsjettet for neste år.

Jeg er helt enig med representanten Skovholt Gitmark. På to år har vi økt arbeidsstyrken med 150 000 personer. Det er like mange som det bor i Tromsø og Fredrikstad til sammen, og mange flere enn dem vi trodde det var mulig å mobilisere for arbeidsmarkedet. Men vi har likevel utfordringer for neste år, fordi vi mangler kapasitet på en del områder.

S p ø r s m å l 3

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Ketil Solvik-Olsen til olje- og energiministeren, vil bli besvart av landbruks- og matministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:46:20]: «Regjeringen har varslet nye forhandlinger med Sverige om grønne sertifikater. Det har tidligere vært uenighet om småkraftens rolle i et grønt sertifikatmarked. Sverige inkluderte vannkraft over 1,5 MW, mens Soria Moria-erklæringen ekskluderer all småkraft over 1 MW fra et sertifikatsystem.

Kan statsråden klargjøre hvilken rolle Regjeringen ser for seg at småkraftverk skal spille i den nye runden med forhandlinger, og kan statsråden forsikre om at Norge ønsker småkraftverk inn i et system med grønne sertifikater?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:47:05]: Regjeringas politikk for utbygging av småkraftverk er nedfelt i Soria Moria-erklæringa. Vi ønsker å utnytte det potensialet som ligger i bl.a. bygging av små-, mini- og mikrokraftverk i større grad. Småkraftverk er også en del av den nye støt-teordninga for fornybar elektrisitet. Elektrisitet produsert av de første 3 MW installert effekt i nye vannkraftanlegg vil komme inn under den ordninga.

Det er mange forhold som må avklares i samtalen med svenske myndigheter om grønne sertifikater. EUs nye direktiv for fornybar energi, som etter planen legges fram i slutten av januar, kan også legge føringer for de samtalen.

Hvilke teknologier som skal inkluderes i et eventuelt felles sertifikatmarked, er en av de problemstillingene som må avklares. Regjeringas politikk for småkraftverk er imidlertid klar. Vi vil utnytte potensialet som ligger her.

I samtalene med Sverige vil det være naturlig for oss å ta utgangspunkt i den eksisterende politikken for småkraftverk.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:48:10]: Dette var jo en hyggelig hilsen til småkraftverk generelt, men en vet jo hvordan Regjeringen behandlet småkraftverkene i statsbudsjettet. De fikk skatteøkning. Grunnen til at spørsmålet likevel er aktuelt, og som gjør at det er behov for en avklaring, er at det i Soria Moria-erklæringen, som statsråden viste til, står:

«Regjeringen vil innføre et pliktig grønt sertifikatmarked for ny fornybar energi og mini- og mikrokraftverk.»

Det står altså ikke «småkraftverk». I Stavanger Aftenblad 15. oktober 2005 var dette temaet. Der sa Hallgeir Langeland at strykningen av «småkraft» var bevisst. Og nåværende statsråd Magnhild Meltveit Kleppa sa at hadde Senterpartiet fått viljen sin, ville «småkraft» vært med. Dermed er det slik å forstå at Soria Moria-erklæringen bevisst utelater småkraftverk fra et grønt sertifikatmarked. Kan jeg likevel forstå statsråden slik at Soria Moria-erklæringen ikke gjelder, og at en likevel vil prøve å få inn småkraftverk i et grønt sertifikatmarked?

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:49:17]: Når det gjelder de generelle rammene for småkraftverk, antar jeg at også representanten Solvik-Olsen er kjent med at vi har en større gjennomgåelse på gang basert på finansinnstillinga, som ble avgitt i Stortinget for kort tid tilbake.

Når det så gjelder de konkrete forhandlingene med svenske myndigheter, ber jeg om forståelse for at det å gå inn i detaljer på hvordan de forhandlingene vil forløpe, og også kunne forskuttere en eventuell løsning, verken er ønskelig eller mulig å gjøre, siden en altså er i en innledende fase her. Men fra norsk side er det selvsagt et mål at de skal bygge på den politikken som gjelder for småkraftverk i Norge.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:50:04]: Jeg har stor forståelse for at en ikke vil offentliggjøre ting fra forhandlingene, og det respekterer jeg, men det bør likevel være veldig lett, vil jeg tro, å si hva slags utgangspunkt Regjeringen har når det gjelder småkraftverk.

Jeg hører hva Regjeringen sier om småkraft, og jeg registrerer hva de gjør – det er ikke nødvendigvis alltid svar – men jeg registrerer også at man i det som er utgangspunktet for Regjeringen, nemlig Soria Moria-erklæringen, sier at småkraftverk ikke skal være en del av et system med grønne sertifikater.

Nå har riktignok Regjeringen flere ganger modifisert Soria Moria-erklæringen – de kunne gjerne ha kommet med en revidert jubileumsutgave nå når de er halvveis – men det ville likevel vært greit å få et tydeligere svar på om det primært er ønskelig at småkraftverk skal være en del av et grønt sertifikatmarked. Eller står en på Soria Moria-erklæringen, som Hallgeir Langeland sa bevisst strøk «småkraft» fra formuleringen?

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:51:02]: Jeg er noe usikker på om selv en revidert utgave av Soria Moria ville falt i smak hos representanten Solvik-Olsen. Jeg tror vi har litt ulike innganger til viktige spørsmål i politikken.

Jeg har ikke noe mer å tilføye når det gjelder forhandlingene om grønne sertifikater. Vi er i en innledende fase. Vi ønsker å få gjennomført mest mulig av det som er gjeldende politikk i Norge for småkraftverk, og det er bl.a. omtalt i St.meld. nr. 11 for 2006-2007, som Stortinget er godt kjent med.

S p ø r s m å l 4

Fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til olje- og energiministeren:

«Norske Skog har varslet at de er avhengige av langsiktige kraftavtaler etter 2010 for å kunne opprettholde driften ved sine fabrikker i Skogn og Follum. Mange arbeidstakere rundt omkring i landet venter på en avklaring i spørsmålet om industrikraft.

Hvordan vil statsråden bidra til at norsk industri får langsiktige og akseptable kraftavtaler?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

S p ø r s m å l 5

Fra representanten Ivar Kristiansen til olje- og energiministeren:

«Den 8. desember ble det kjent i media at Enova fortsatt har ubrukte millioner på budsjettet for 2007 til støtte til energisparing og miljøvennlig energiomlegging. Likevel opplever fortsatt personer som har søkt om støtte fra Enova til omlegging fra oljefyr til luft-til-vann varmpumpe i private boliger, at de ikke har fått vurdert sin søknad.

Kan statsråden love at alle søknader som tilfredsstiller kravene for å få støtte, vil kunne bli innvilget med de ledige midler Enova fortsatt har til disposisjon?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.

S p ø r s m å l 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Vera Lysklætt til olje- og energiministeren, vil bli besvart av landbruks- og matministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Vera Lysklætt (V) [11:52:04]: Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«StatoilHydros anlegg på Melkøya har utslipp av CO₂ langt utover det som var forutsatt, og som det er gitt tillatelse til. Ved anlegget er det avsatt areal til et anlegg for CO₂-rensing.

Vil statsråden ta initiativ til et samarbeid mellom staten og StatoilHydro med sikte på å rense CO₂-utslippene fra Melkøya-anlegget?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:52:31]: I utslippstillatelsen for LNG-anlegget på Melkøya har Statoil-Hydro tillatelse til at utslippene i oppstartsfasen kan ligge over de fastsatte grensene i tillatelsen. Denne tillatelsen er gitt under forutsetning av at anlegget drives miljømessig forsvarlig.

Det er to hovedkilder til CO₂-utslipp på Melkøya. For det første er det CO₂ i gasstrømmen fra Snøhvitfeltet. Denne CO₂-en vet vi blir fjernet i et aminanlegg som allerede er bygd, for deretter å bli reinjisert i Tubåen-formasjonen. Der har vi en CO₂-handtering. Det er en løsning tilsvarende den løsningen som Statoil-Hydro har valgt på Sleipner, hvor CO₂ fra gassen som har blitt utvunnet, har blitt skilt ut og lagret i en geologisk formasjon på havbunnen. Dette har vi nå faktisk gjort i ti år.

Den andre kilden til CO₂-utslipp på Melkøya kommer fra røykgassen til energianlegget. Jeg må nok si at jeg synes det er trist at Bondevik II-regjeringa – en regjering som Venstre var en del av – satte i verk anlegget på Melkøya uten CO₂-rensing. Det burde ikke vært gjort. Anlegget vil slippe ut 1 million tonn CO₂ i atmosfæren hvert eneste år – altså ti ganger mer enn de utslippene vi snakker om fra testsenteret på Mongstad, som jeg har konstatert at Venstre har hisset seg betydelig opp over, senest i går. Slik sett er det vel grunn til å stille noen spørsmål rundt sammenhengen i politikken akkurat her. Det er riktig som representanten sier, at det er satt av et areal til CO₂-henderingsanlegg på Melkøya. Et anlegg som eventuelt blir plassert på dette arealet, vil kreve en tilsvarende løsning som den som er under planlegging for Kårstø og Mongstad.

Fangst og lagring av CO₂ – CCS som det kalles – er fremdeles på teknologiutviklingsstadiet. Teknologien er dessverre fortsatt umoden, og den er kostbar. Globalt er det fortsatt liten praktisk erfaring med fangst av CO₂ fra kraftproduksjon. Mongstad- og Kårstø-prosjektene skal og vil endre dette. Mongstad-prosjektet er et pilotprosjekt hvor flere CCS-teknologier vil bli testet. Kårstø vil oppskalere teknologien med en faktor på ti.

Med bygging av anlegg for fangst av CO₂ på Kårstø og Mongstad vil Regjeringa gi et viktig bidrag til å videreutvikle kunnskap om CO₂-fangst og oppskalere denne type teknologi. Både i sum og hver for seg vil disse prosjektene kunne medvirke til at en reduserer kostnader forbundet med fangst og lagring av CO₂. Målet er at kostnadene for karbonfangst og lagring skal reduseres, slik at den kan tas i bruk ved utbygging av alle nye kraftverk og kobles til eksisterende kraftverk, både nasjonalt og internasjonalt. Det er også viktig å høste erfaring og kunnskap fra de pågående prosjektene.

Kårstø- og Mongstad-prosjektene har tydeliggjort at fangst og lagring av CO₂ er et svært kostnadskrevende tiltak. Om og når staten skal gå inn i nye, tilsvarende prosjekter, må vurderes grundig. Jeg mener derfor vi bør høste erfaring fra Mongstad og Kårstø før staten eventuelt skal kunne gå inn i andre store og krevende prosjekter, som energianlegget på Melkøya.

Vera Lysklætt (V) [11:56:19]: Jeg takker for svaret, men faktisk var det slik at det var Arbeiderpartiet og Stol-

tenberg I-regjering som i sin tid hadde regien og var pådriver for å få Snøhvit realisert, med de rammene som er der i dag.

Dagens regjering har lagt opp til rekordhøye utslipp av klimagasser ved Snøhvit-anlegget gjennom å innvilge en utvidet utslippstillatelse fra 15 000 til 200 000 tonn CO₂. Vurderte Regjeringa å ta initiativ til et samarbeid om CO₂-rensing i forbindelse med behandlingen av den utvidede utslippstillatelsen? Og hvis ja, hva var begrunnelsen for ikke å gå videre på det sporet?

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:57:04]: For det første mener jeg det er viktig å poengtere og få fram at det som nå gjøres i forbindelse med CO₂-fangst, og det som gjøres rundt det å begrense utslippet av CO₂ til atmosfæren, er på et historisk nivå. De grepene som Regjeringa har tatt – og som gjør at de prosessene nå går – er på et helt annet nivå enn hva vi noensinne har vært på før i Norge. Vi kunne selvsagt ha satt i gang med langtrukne utredninger og gjort en masse arbeid som ville gitt oss noen svar om lang tid. Vi har valgt å legge lista høyt. Vi har valgt å si at vi skal få på plass gode anlegg for å fange opp og reinjisere CO₂, men det betyr samtidig at det er krevende prosesser vi er midt oppe i.

Når det gjelder det konkrete rundt anlegget på Melkøya, er det jo noe utslipp som følge av fakling. Det har vært en del utfordringer, problemer knyttet til oppstart av anlegget, med utslipp knyttet til det. Det er en konsekvens av de tillatelsene som tidligere er gitt, og er en følge av at produksjonen ved det anlegget faktisk er i gang.

Vera Lysklætt (V) [11:58:18]: Takk også for dette svaret.

I Hammerfest har Hammerfest Energi allerede utviklet et svært spennende gasskraftverk med CO₂-håndtering. De jobber nå for å få konsesjon til dette anlegget, som kan være i drift i 2010. NVE avsto søknaden i juli. Den ble så anket og er nå til behandling i departementet.

Når vil det foreligge et svar på denne anken, etter at Arbeiderpartiets Tore Nordtun var i Hammerfest et par dager før valget i høst og uttalte at Hammerfest Energi vil få konsesjon til dette CO₂-frie gasskraftverket?

Statsråd Terje Riis-Johansen [11:58:56]: Den enkeltsaken kan jeg ikke gi et eksakt svar på her i Stortinget i dag. Det som imidlertid er viktig å si, er at den type utvikling som representanten her viser til, jo nettopp er det vi trenger. Vi trenger gode prosjekter, vi trenger innovasjon knyttet til fagmiljøer, teknologimiljøer, som faktisk kan dra de prosessene videre. Vi har jo fra Regjeringas side nå lagt mye ressurser inn på Mongstad-prosjektet. Det betyr ikke at det som skjer andre steder, er negativt. Tvert imot – vi trenger både konkrete forslag til løsninger og innspill rundt det.

Generelt er det veldig bra at det jobbes med forslag til CO₂-løsninger i de ulike fagmiljøene. Konkret i forhold til enkeltsaken kan jeg, som jeg har nevnt, ikke gi noe eksakt svar på det her nå.

S p ø r s m å l 7

Presidenten: Også dette spørsmålet, fra representanten Tord Lien til olje- og energiministeren, vil bli besvart av landbruks- og matministeren på vegne av olje- og energiministeren.

Tord Lien (FrP) [12:00:06]: Mitt spørsmål er:

«Ifølge Adresseavisen 7. desember uttaler LOs leder Roar Flåthen under desemberkonferansen i Kristiansund torsdag 6. desember at «Bare en utbygging av gasskraftverk i Fræna, Tjeldbergodden og Skogn kan gi Midt-Norge mulighet til å bli selvforsynt med energi». Olje- og energiministeren har slått fast at et nytt gasskraftverk i Midt-Norge skal ha CO₂-håndtering fra dag 1, og at staten ikke vil bidra til å skaffe gass.

Med disse forutsetningene, hvor tidlig er det realistisk at et gasskraftverk kan stå ferdig i Midt-Norge?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:00:48]: Regjeringa tar sårbarheten i den norske kraftforsyninga alvorlig og har siden den tiltrådte, arbeidet aktivt på dette området. Mye arbeid har blitt gjort. Det har blitt gitt flere konsesjoner både til gasskraft- og vannkraftprosjekter. Samtidig økes bevilgningene i budsjettet for 2008 til energieffektivisering, varme og elektrisitet fra fornybare energikilder vesentlig. Dette er viktige bidrag for å bedre kraftbalansen generelt, også i Midt-Norge.

Regjeringas plan for å styrke kraftsituasjonen i Midt-Norge er basert på tiltak for økt overføringskapasitet, økt satsing på energiomlegging og ny produksjon samt andre tiltak som skal sikre forsyningssikkerheten i Midt-Norge

Regjeringa arbeider for å legge forholdene best mulig til rette for realisering av nye gasskraftprosjekter, som representanten er opptatt av. Når det gjelder CO₂-håndtering, er Regjeringas syn på det tydelig slått fast i Soria Moria-erklæringa. Der står det:

«Gjennom økonomiske virkemidler og satsing på ny teknologi vil vi sørge for at nye konsesjoner til gasskraft skal basere seg på CO₂-fjerning.»

Når det gjelder gitte konsesjoner, ligger det også til grunn fra Soria Moria-erklæringa at Regjeringa vil samarbeide med utbyggerne av gasskraft om anlegg for CO₂-fangst og bidra økonomisk til at dette kan gjennomføres så snart som mulig.

Det har blitt presentert flere ulike planer for flere gasskraftprosjekter i Midt-Norge. Olje- og energiministeren har nylig gjennomført møter med alle aktuelle utbyggere i regionen for å få en oppdatert gjennomgang av status og mulighet for prosjektene. Gjennomgangen viser at det er godt grunnlag for å etablere produksjonskapasitet i regionen. Samtidig er det utfordringer knyttet til realiseringa av alle prosjektene, og det må det arbeides videre med. Olje- og energiministeren legger opp til en tett dialog med aktørene i dette arbeidet. For situasjonen i Midt-Norge er det også viktig at det gis like stor oppmerksomhet til arbeidet med ny overføringskapasitet og andre relevante prosjekter som vil bidra til å styrke kraftsituasjonen i området.

Tord Lien (FrP) [12:03:17]: Jeg noterer meg at vekten legges på overføringskapasitet, og så flytter man problemet fra Trøndelag til Helgeland og til Bergen. Det er ikke noen løsning på problemet.

Løsningen har vært presentert av statsminister Stoltenberg 2. mai 2006 da han lovte gasskraftverk på Skogn. Senterpartiets egen Ola Borten Moe, den gang energipolitisk talsmann, i dag næringskomiteens leder, sier i november 2006 at «Senterpartiet lover gasskraftverk i Midt-Norge. Og det skal skje veldig snart».

Nå noterte jeg meg at statsråden i sitt svar ikke ville tidfeste en sannsynlig dato for iverksettelse av gasskraftprosjektet. Jeg konstaterer også at statsråden ikke støtter verken sin egen statsminister, som har sagt at vi ordner gasskraftverk på Skogn, eller næringskomiteens leder, Ola Borten Moe, på at det skal komme gasskraftverk i Midt-Norge. Det er skuffende.

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:04:26]: Det kunne være fristende å lese litt fra det svaret jeg akkurat gav, for der var det fra min side tydelig poengtert at det er ønskelig å få gasskraftprosjekter opp å stå, og at det er en av flere løsninger på energisituasjonen og utfordringene rundt den i Midt-Norge. Så vil det være uansvarlig av Regjeringa ikke å jobbe med flere løsninger rundt energisituasjonen i Midt-Norge. Det har, som også representanten Lien vet, vært såpass omfattende prosesser rundt de prosjektene som har vært lansert, og som det jobbes med, at det ikke å ha andre resonnementer, andre løsninger også når det gjelder energisituasjonen, ikke vil være ansvarlig politikk. Derfor er det arbeidet som gjøres i forhold til nettinvesteringer, viktig, enten det er knyttet opp til utvidelser som Hydro har gjort i Sunndalsøra, knyttet til Ormen Lange-prosjektene, eller det gjelder det som Statnett har gjort rundt spenningsstøtte, og også (presidenten klubber) ...

Tord Lien (FrP) [12:05:36]: Dersom industrien i Møre og Romsdal og Trøndelag hadde kunnet leve på gode ønsker fra Regjeringen, hadde ikke dette vært et problem. Det man trenger, er jo kraft, og det eneste som kan skaffe nok kraft, er gasskraftverk. Alle vet jo dette. LO vet det, Arbeiderpartiet vet det, Senterpartiet vet det. Industrien og fagforeningene i Midt-Norge vet at det er dette som skal til. En vakker vårdag må kjensgjerningene gå opp også for dem som skal fatte beslutningene.

Regjeringen snakker også om industrikraftregime. Da må man ha forståelse for at det kanskje ikke var så lett som Arbeiderpartiet og Senterpartiet gav uttrykk for i valgkampen i 2005. Men er det overhodet sannsynlig og mulig å gjennomføre innføring av industrikraftregime i Norge med den kraftsituasjonen vi har i Midt-Norge pr. i dag?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:06:30]: Forholdet til industrikraft tror jeg vi lar ligge i denne sammenheng, og så skal jeg forsøke å fokusere på det som var representantens opprinnelige spørsmål, knyttet til energileveransene inn mot Midt-Norge.

For å gjenta det jeg sa innledningsvis: Jeg, og vi, ønsker at gasskraftverk og gasskraftprosjekter skal opp og stå i Midt-Norge. Det vil være en god løsning hvis man også håndterer fangst av CO₂. Så er det gitt konsesjon for ett av disse anleggene, men vi ser likevel at det tar tid å få realisert et prosjekt som har vært på planleggingsstadiet. Og da mener jeg det vil være uansvarlig om man ikke parallelt med det som skjer på tilførselssida, også fokuserer på overkapasitet, på fornybar energi og på å få annen energi inn i markedet enn det som ensidig går inn mot gassverk.

Presidenten: Vi går da til spørsmål 21.

S p ø r s m å l 2 1

André N. Skjelstad (V) [12:07:49]: «Melkeproduksjonen er den mest gjennomregulerte sektoren i landbruket. Den enkelte produsent driver sin produksjon innenfor rammen av kvotesystemet. Dette kvotesystemet er ikke endret siden 1990-tallet. Mange gårdbrukere har kjøpt mer melkekvote, men samtidig ser vi at meierisektoren sliter for å skaffe nok melk til å dekke vårt konsum. På samme tid øker etterspørselen etter melk internasjonalt.

Vil statsråden vurdere å tildele melkekvoter for nyetablering i melkeproduksjon for å sikre tilgang på melk i markedet?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:08:22]: Jeg vil først vise til at det allerede i dag er mulighet til nyetablering i melkeproduksjonen. I regelverket, i det som da så fint heter Forskrift om kvoteordningen for melk, gis det mulighet for nyetablerte til å kjøpe melkekvoter av staten på linje med andre. Slikt salg kan da imidlertid først skje i fylker hvor det er avsatt et tilbudsoverskudd fra kjøp og salg av kvote.

Bakgrunnen for at melkekvoter kun kan omsettes innenfor fylket eller omsetningsregion, er målet om å beholde produksjonen i alle deler av landet.

Det er bred enighet i Stortinget om at det landbrukspolitiske målet om spredt produksjon over hele landet er viktig, bl.a. for å ivareta verdiene i kulturlandskapet. Når vi i årets jordbruksoppgjør prioriterte distrikts- og strukturprofilen sterkere enn hva bl.a. Venstre gjorde da de satt i regjering, så var det nettopp for å sikre denne produksjonsfordelingen.

Så er det heller ikke riktig som representanten Skjelstad påstår, at vi sliter med å skaffe nok melk til eget konsum. For å møte behovet for en viss oppbygging av lagrene av ost, ble det tidligere i høst lagt til rette for en økning av produksjonen gjennom fritak for overproduksjonsavgift. Dette har ført til at Tine nå får inn ca. 45 millioner liter melk, som de har sagt at de trenger, utover prognosen for kvoteåret 2007/2008. Per i dag er det derfor ikke underskudd på melk, og isolert sett heller ikke noe spesielt behov for nyetableringer for å øke melkeproduksjonen.

Jeg legger til grunn at det fortsatt er behov for denne kvoteordninga for melk. Jeg vil minne representanten Skjelstad om at vi også da innenfor denne ordninga har andre metoder for å øke produksjonen. Først og fremst

skjer dette gjennom å øke forholdstallet i kvoteordninga, dvs. at alle produsenter med kvote får øke sin produksjon med samme prosenttall. På den måten får alle produsenter over hele landet den samme muligheten til å øke sin produksjon.

Et annet tiltak som blir benyttet i spesielle tilfeller, er å gi midlertidig fritak fra overproduksjonsavgiften, slik det ble gjort for det kvoteåret som vi nå er inne i. Det var også fri produksjon av melk de to første månedene i år, som også representanten helt sikkert er kjent med. Produsenter får da mulighet til å produsere utover kvoten, uten at det blir innkrevd overproduksjonsavgift.

Et annet særskilt tiltak er å selge ut nye kvoter fra staten til dem som allerede har en kvote. Det har bl.a. vært benyttet for å øke produksjonen av økologisk melk.

Tidligere i år ble det gjennomført en evaluering av omsetningsordninga for melkekvoter sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Saken er jo at melkemarkedet er det største og det viktigste markedet i landbruket. Jeg har derfor et kontinuerlig fokus på mulige forbedringer innenfor ordningene som regulerer dette markedet. Inn mot jordbruksoppgjøret for 2008 vil disse spørsmålene være noe som jeg vurderer spesielt.

André N. Skjelstad (V) [12:11:36]: Jeg takker for svaret.

Jeg er klar over at det er mulighet for å kjøpe melkekvoter innenfor nyetablering i forbindelse med den reguleringen som ministeren nevnte. Men det er ingen tvil om at i 1997, da vi hadde de første nedgangene, var det i hovedtrekk de som hadde en produksjon på under 30 000 liter, som solgte. Så fikk man en utvikling til 40 000–60 000, og nå er den på mellom 60 000 og 80 000 liter. Kvoter er et produksjonsregulerende virkemiddel, det er vi for så vidt enig i. Vi er også enig i at vi i en viss grad bør ha kvoter, men jeg savner noe i svaret fra statsråden: Vi må se framover – vi ser at det er en utvikling når det gjelder både arbeidskraft og det å ha en fleksibilitet med hensyn til tilpasningsmuligheter.

Ser statsråden andre former for tilpasningsmuligheter, der vi er nødt til å ha andre virkemidler, når vi kommer inn i en ny tid?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:12:39]: Jeg er hundre prosent enig med representanten Skjelstad i at det er viktig å se på behovet for mulige endringer etter hvert som rammene rundt – i dette tilfelle – melkeproduksjon endrer seg. Sann sett mener jeg at den inngangen er høyst relevant, på samme måte som jeg mener at påstanden om at vi for tiden ikke har nok melk, ikke er relevant, for vi håndterer spørsmål knyttet til melkeleveranser i Norge nå. Men det betyr ikke at vi skal ha en statisk tenkning rundt hvordan regelverket for kvoteordningen fungerer.

Som jeg nevnte i stad, ble det gjort et omfattende arbeid i en rapport – et arbeid som ble avsluttet i mars i år. I det ligger det i og for seg mange interessante vurderinger av hvilke endringer som kan gjøres innenfor melkeordninga.

Som jeg også sa i mitt tidligere svar, ønsker jeg å være opptatt av å se mulige endringer og i hvilken grad det kan føre til forbedringer av dette regimet framover.

André N. Skjelstad (V) [12:13:47]: Jeg takker for dette svaret, som jeg i større grad oppfatter som positivt.

En kunne jo vært redd for det som Bondelaget på mange måter stod for i 2002 – de så det slik at dette var en statistisk dimensjon, hvor det i første rekke måtte legges opp til at det primært ble utnyttet ledig kapasitet i eksisterende melkeproduksjon. Her tror jeg kanskje at en ny tid presser seg fram – her er vi litt på hell. Vi ser f.eks. at i Trøndelagsområdet ble ikke alle melkekvoter som var tilgjengelige, solgt til private i år. Dette tyder på at vi kanskje har en metningsgrad. Og etter det jeg får høre, er mange også på vei ut av det neste år. Det er da jeg i større grad ser for meg dette: Er statsråden villig til å se på avstandsreglene i forhold til samdriften, og ikke minst på hvor lenge de må ha drevet egen produksjon for å gå inn i samdrift – noe som ville lettet investeringsbehovet i landbruket svært?

Statsråd Terje Riis-Johansen [12:14:46]: Med forbehold om at jeg ikke husker eksakt hva jeg nylig leste i statistikken fra Statens landbruksforvaltning knyttet til salg og kjøp av kvoter i de ulike fylkene, mener jeg at Nord-Trøndelag lå relativt høyt oppe på statistikken når det gjelder ønskene om å kjøpe kvoter i forbindelse med det statlige frambudet av melkekvoter. Så det er helt åpenbart at det er flere som ønsker å utvide produksjonen i Nord-Trøndelag enn hva det for tiden er mulighet til basert på kvoteordninga for melk. Det tyder på at det også i Nord-Trøndelag er unge, offensive bønder som ser for seg en framtid innenfor melkeproduksjon. Det er bra, for de menneskene, de bøndene, trenger vi framover.

Det er en åpenbar forskjell nå i forhold til for noen år tilbake når det gjelder kapasitetsutnyttelsen i de enkelte fjøsene. Fram til for noen år tilbake var det veldig mange fjøs rundt om i Norge som gikk for nær sagt halv maskin, som følge av at kvoteordninga var blitt innført tidligere. Nå har mange av de fjøsene økt produksjonen en del. Det betyr at de spørsmålene som skal vurderes i den sammenhengen, bør vurderes med en litt annen inngang enn det som ble gjort for fem–ti år siden.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål 8.

S p ø r s m å l 8

Fra representanten Finn Martin Vallersnes til utenriksministeren:

«I NRK 7. november 2007 understreket statssekretær Raymond Johansen at Vest-Sahara er annektert av Marokko, men hevdet samtidig at det er feil å kalle Vest-Sahara for okkupert «siden områdets status ennå ikke er avklart». Etter som flere FN-resolusjoner, samt uttalelser fra både tidligere norske regjeringer, bl.a. Bondevik II, fra SV og Ap understreker at Vest-Sahara er okkupert, vil jeg be om følgende avklaring: Hvorfor velger Utenriksdepartementet å tåkelegge det faktum at Vest-Sahara er ulovlig okkupert av Marokko?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.

S p ø r s m å l 9

Bent Høie (H) [12:16:20]: «Kommunal- og regionalminister Haga lovet i valgkampen at skattesterke kommuner ikke skulle tape på omlegging av inntektssystemet, fordi hevingen av de skattesvake skulle dekkes inn med friske penger. Hun lovet også at normalkommunene ikke skulle tape på en prioritering av vekst- og fraflyttingskommuner av samme grunn.

Står løftene ved lag?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:17:00]: Lat meg først seia at Regjeringa har styrkt kommuneøkonomien dei seinare åra. Det var heilt nødvendig etter fleire år med stramme kommunebudsjett. Det har kome alle kommunane til gode.

Departementet arbeider no med eit nytt inntektssystem for kommunane. Vi vil leggja fram eit forslag i kommuneproposisjonen til våren. I det arbeidet er det viktig å fokusera på m.a.kommunar med sterk auke i folketalet, kommunar med sterk fråflytting og nokre store byar med spesielle utfordringar.

Alle endringane i inntektssystemet vil – innanfor uendra budsjetttramme – føra til at nokre kommunar taper, medan andre kommunar vinn. Regjeringa legg opp til at det framleis skal vera auke i dei frie inntektene i åra som kjem. Såleis vil dei aller fleste kommunane få auke i dei frie inntektene i 2009 og i åra framover.

Bent Høie (H) [12:18:13]: I så fall vil Regjeringen bryte med tradisjonen, for både i 2007 og i 2008 har det vært en reduksjon i de frie inntektene.

Den forrige kommunalministeren sa at de ekstra pengene til de fattige kommunene skulle komme fra statskassen. Det må innebære at veksten i kommunenes inntekter i 2009 samlet sett må være så stor at de skattesterke kommunene relativt sett får den samme veksten som alle andre kommuner, men at de ikke taper på omleggingen.

Spørsmålet til statsråden dreide seg imidlertid ikke om å få en redegjørelse om utviklingen i kommunenes økonomi, men om hun, som ny kommunalminister, står bak de to løftene som den forrige kommunalministeren gav, både når det gjelder de skattesterke kommunene, og når det gjelder de kommunene som har en normal utvikling i befolkningen.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:19:19]: Ikkje minst med den kostnadsveksten vi no ser i kommunane, vil det vera viktig å sikra kommunane meir midlar. No er det slik at inntektssystemet, slik Sørheimutvalet vurderer det, er ute på høyring, med frist 28. januar. Departementet skal etter det gjennomgå også den sida som heiter utgiftsutjamning, kostnadsnøklar. Mitt mål er å leggja fram eit inntektssystem som er meir rettferdig enn i dag.

Det er sjølv sagt òg mitt mål at ingen kommunar skal tapa på dette. Representanten Høie har så lang fartstid her at han veit at kommunalministeren ikkje kan lova i de-

sember korleis kommuneproposisjonen vil sjå ut i detalj i mai.

Bent Høie (H) [12:20:25]: Det er min lange fartstid her som får meg til å spørre, nå når valgkampen er over, om kommunalministeren står bak de løftene som kommunalministeren gav i valgkampen, ikke minst siden vi har fått en ny kommunalminister fra samme parti.

De to svarene vi har fått til nå, tyder på at den nye kommunalministeren ikke har tenkt å stå bak de løftene som den forrige kommunalministeren gav i en kommunevalgkamp. Da stod flere kommuner overfor en situasjon der flertallet i et utvalg, som bestod av regjeringspartiene, gikk inn for endringer i inntektssystemet som vil føre til inntektsreduksjoner i hundremillionerkronersklassen. Det vil nok ikke oppfattes som et mer rettferdig inntektssystem for innbyggerne i de kommunene. Dette er kommuner som i disse dager foretar reduksjoner i sine budsjetter som følge av dagens inntektssystem.

Vil kommunalministeren gjenta løftene, eller vil hun ikke gjenta løftene fra sin forgjenger?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:21:35]: Lat meg seia at eg sjølv sagt deler Åslaug Haga sine vurderingar i denne saka. Lat meg òg seia at eg er djupt ueinig i representanten Høie si framstilling når det gjeld reduksjon i dei frie inntektene dei to siste åra. Det har å gjera med at han reknar inn meirskatteveksten.

Lat meg i tillegg streka under at i dag har landet ei regjering som genuint er oppteken av å sikra eit likeverdig tilbod over heile landet. Det tilseier at dagens regjering har ei heilt anna merksemd mot kommunesektoren og kva som skal til for å sikra dette tilbodet, enn det Bondevik II-regjeringa hadde – ei regjering der Høgre hadde kommunalministeren, og der fokuset var på skattelette framfor fellesskapet.

Det endelege svaret når det gjeld inntektssystemet, kjem altså i kommuneproposisjonen i mai.

Presidenten: Spørsmålene 10 og 11 er allerede behandlet.

S p ø r s m å l 1 2

Arne Sortevik (FrP) [12:22:54]: Jeg har følgende spørsmål: «For en rekke små og store samferdselsprosjekter foreligger det nå anbud som ligger langt høyere enn byggherrens eget overslag. Mange forhold kan påvirke prisen, ikke minst prosjektgrunnlaget. Gjennom ekstern kvalitetssikring er det gjentatte ganger gitt uttrykk for at veietatens egne kostnadsanslag må forbedres.

Hvilke tiltak vil statsråden gjennomføre for å forbedre prosjektgrunnlag og kostnadsoverslag på prosjekter for å redusere muligheten for kostnadssprekk når nye prosjekter utlyses på anbud?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:23:36]: Marknads-situasjonen i 2007 har vore sær s uføreseieleg, både når det

gjeld interessa frå entreprenørane for å delta i tilbodskonkurransar, og når det gjeld prisenivået på tilbod. Årsakene til dette er fleire, men det synest spesielt å vere to forhold som har verka inn. Det eine er stor kostnadsauke på innsatsfaktorar som varer og løn. Det andre er at anleggs-marknaden har vore labil og prega av overoppheiting.

Sistnemnde forhold har gitt seg utslag i at det har vore lita interesse og få tilbod i einskilde konkurransar og høgare prisar enn det auka prisar på innsatsfaktorane isolert sett skulle tilseie. Interesse frå entreprenørane har vore minst og prisane høgast på større og komplekse prosjekt.

Jernbaneverket og Statens vegvesen er spesielt opptekne av problemstillinga. Eg vil her trekke fram at Statens vegvesen ut frå dette har sett i verk fleire tiltak, m.a.:

- Det blir ny gjennomgang av kostnadsoverslag på ei rekkje prosjekt.
- Det blir gjennomført opplæring av personell som skal ha ansvar for å leie prosessen med å utarbeide kostnadsoverslag.
- Det blir skjerpa krav til detaljeringsgraden i kostnadsoverslaga.
- Det blir større merksemd mot ein målretta prosjekt- og kontraktsstrategi tilpassa dagens marknadssituasjon. Dette betyr at ein søker å leggje til rette for at både store og internasjonale selskap og mindre og mellomstore entreprenørar kan delta i tilbodskonkurransar om vegbyggingsoppdrag i større grad enn i dag.
- Det er utvikla eit prosess-styringssystem i Statens vegvesen knytt til hovudprosessen «Gjennomføring av utbyggingsprosjekt». Dette vil vere eit viktig bidrag til god prosjektstyring.
- Det er vidare etablert ein kostnadsbank som skal gi betre grunnlag for utarbeiding av kostnadsoverslag basert på erfaringsprisar.
- Det er utarbeidd ein prosjektdatabase som skal gi betre moglegheit for å føreseie marknadssituasjonen.

I tillegg til dette blir Statens vegvesen si handbok 151 «Styring av investerings-, drifts- og vedlikehaldsprosjekt» revidert, og er snart klar til utsending. Denne vil innehalde meir strukturerte og spesifikke krav til gjennomføring av prosjekt enn dagens utgåve. Erfaringar frå gjennomføring av ekstern kvalitetssikring, KS2, har vore viktige bidrag i revisjonsarbeidet.

God kvalitet når det gjeld konkurransegrunnlag, og eintydig rolle- og ansvarsdeling mellom byggherre og entreprenør, er heilt avgjerande for at arbeidet skal kunne gjennomførast utan store tilleggsutbetalningar. Statens vegvesen arbeider derfor kontinuerleg med å vidareutvikle standardiserte maler for utarbeiding av konkurransegrunnlag samt rutinar for å kvalitetssikre desse.

Statoil, Telenor, Forsvarsbygg, Jernbaneverket og Statens vegvesen tek del i forskningsprosjektet «Praktisk styring av uvisse», der det m.a. blir arbeidd med å utvikle einsarta rutinar og prosedyrar for å identifisere uvisse i kostnadsoverslag. Eg meiner at dette skulle vise at Statens vegvesen og Jernbaneverket arbeider aktivt og systematisk med tiltak og vidareutvikling av styringssystem, med det formålet å redusere risikoen for kostnadssprekk.

Arne Sortevik (FrP) [12:26:48]: Jeg takker for svaret. Et av de prosjektene som er varslet tilbakesendt til Stortinget, er ny Kråkerøy-forbindelse, som Stortinget behandlet våren 2007. Høsten 2006 ble det sagt i kvalitets-sikringsrapporten om kostnadsusikkerhet:

«Metier registrerer at Vegdirektoratet, etter gjentatte anbefalinger om å iverksette forbedringer av estimeringsmetodikken i Statens Vegvesen, synes å mangle den nødvendige forståelsen for problemstillingen og har ikke tatt de nødvendige aksjonene. Samferdselsdepartementet må besørge at det etableres rutiner som sikrer kostnadsestimering i prosjektene i henhold til anerkjent beste praksis.»

Det skulle vel vise at det er et betydelig forbedringspotensial hos Statens vegvesen. Statsråden var innom det i sitt svar. Men det er viktig å understreke at en viktig grunn til at prosjekter nå sprekker på kostnadssiden, faktisk er dårlig prosjektgrunnlag. Det bør forbedres.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:27:58]: Dersom representanten Sortevik skulle ha rett i utsegnene sine, må det i så fall bety at ein har fått ei særskilt rask kvalitetssenkning i Statens vegvesen. Den seinare tida har det normalt vore svært små avvik i kostnadsoverslag mellom konsulentane som er leigde inn eksternt, og Statens vegvesen. Ein må òg konstatere at konsulentane i liten grad har greidd å avdekkje moglege problem. Det beste eksempelet er Ulven-Sinsen, der konsulentane sitt overslag faktisk låg i underkant av Vegvesenet sitt. Vi kjenner til korleis dei kalkylane har vore, og kva for jobb me har hatt i etterkant av det.

Me opplever heller ikkje at dei eksterne konsulentane, som er fleire, plukka ut av Finansdepartementet og frikopla frå Statens vegvesen, i nokon grad har vore gode til å føreseie prisvekst i marknaden.

Arne Sortevik (FrP) [12:28:57]: Igjen takk for svaret. Det er faktisk slik at den kritikken som er fremført i det nevnte prosjektet, er videreført i et av de siste prosjektene som Stortinget har behandlet, nemlig bompengeproposisjonen om E6 fra Gardermoen til Kolomoen. Der blir det gjentatt kritikk fra kvalitetssikrerne for måten prosjektdriver og byggherre beregner og dokumenterer sine kalkyler på.

Som jeg har gjort før i Stortinget, har jeg til slutt lyst til å vise til høringen i forbindelse med samferdselsbudsjettet for 2008, hvor direktøren i Byggenæringens Landsforening gav et veldig klart svar – er klart ja på spørsmål om det var mye feil og mangler ved prosjektgrunnlag for nye samferdselsprosjekt. Det bekreftet han ganske tydelig. Jeg stiller meg noe undrende til at statsråden er opptatt av å bagatellisere dette, når det faktisk ble tungt og tydelig påpekt i kvalitetssikringen av de store prosjektene.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:30:03]: Statsråden bagatelliserer ingenting. Eg hadde ei lang liste med tiltak som statsråden og Statens vegvesen står saman om å gjennomføre for å få endå betre kvalitetssikring. Alt kan verte betre, men den stadige svartmålinga og skuldingane som kjem frå representanten Sortevik mot Statens vegvesen, kan statsråden ikkje stille seg bak. Statens vegvesen har

vore gjennom ei stor omorganisering. Trass i det er det høg kvalitet på tenestene. Om næringa kan ha sine synspunkt på det materiellet som vert sendt ut, håper eg dei i så fall tek det opp med Statens vegvesen, eventuelt med statsråden, så får me gå inn. Eg har så langt ikkje fått konkrete påpeikingar frå næringa om feil og manglar i grunnlaget for dei prosjekta som er sende ut. Eg meiner framleis at det er feil å seie at hovudproblemet i dag er Statens vegvesen sin metodikk. Hovudproblemet i dag er ein sterk prisvekst i marknaden, som skriv seg frå fleire faktorar. Det er som sagt ein prisvekst som heller ikkje eksterne miljø har evna å føresjå.

S p ø r s m å l 1 3

Per Roar Bredvold (FrP) [12:31:28]: Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål:

«På nytt skaper vinterværet kjempeproblemer på riksvei 3 i Hedmark, og resultatet blir kilometerlange køer, materielle skader og menneskelige tragedier.

Hva kan og vil statsråden gjøre for å minimalisere dette årlige problemet?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:31:48]: Det er ikke fyrste gongen representanten Bredvold stiller spørsmål om rv. 3, og sikkert heller ikkje den siste. Eg skal prøve å svare så godt eg kan.

Det er rett at ved fleire høve i vinter har vogntog køyrt av vegen på rv. 3 gjennom Østerdalen. Difor har vegen vore stengd i periodar. Slik skal det ikkje vere, og det er fleire årsaker til at dette skjer.

Vintervær er eit tilbakevendande faktum kvart år i Østerdalen, og rv. 3 vert drifta som vinterveg. Difor godtek Statens vegvesen at det er snø og isdekke på vegen. Somme stader er vegen smal og svingete, noko som gjer det særskilt krevjande for trafikantane når det snør eller regnar på frosen vegbane. I tida mellom haust og vinter er det oftare vêrendringar med store temperatursvingingar på kort tid.

Kontrakten Statens vegvesen har med entreprenøren, tilseier at vegen skal vere strødd innan to timar når forholda krev det. Eg har ikkje grunnlag for å seie at dette ikkje er gjort. Slik krava er utforma, vil det seie at det i periodar kan vere glatte vegar. Dette er krevjande, særleg for sjåførar som har lita røynsle med glatte vintervegar og ikkje tek omsyn til dei vanskelege tilhøva. Når nokre vogntog i tillegg har dårleg dekkutrusting, vert dessverre resultatet at utforkøyringar og ulukker kan oppstå.

Eg vil be Statens vegvesen følge opp denne strekninga ekstra godt for å sikre at entreprenøren leverer, slik kontrakten krev. Eg vil òg be Statens vegvesen om å auke kontrollane med vogntog som trafikkerer denne vegen, for å stanse dei som ikkje er i samsvar med gjeldande krav.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:33:34]: Jeg takker statsråden for et godt svar.

Det er riktig at jeg har hatt spørsmål om dette før, og jeg kommer helt sikkert til å ha det i fortsettelsen. Grun-

nen til at jeg kommer til å ha det i fortsettelsen, er at jeg ikke har full tillit til at veien blir så bra som den bør være.

Når man ser på hvilken type vei dette er, velger 90 pst. av vogntogene Østerdalen framfor Gudbrandsdalen. Stortinget har bestemt at rv. 3 skal være stamvei. For eksempel: Mellom 1990 og 2000 ble det drept 38 mennesker langs denne veien, og flere har blitt drept etter 2000.

Jeg hadde spørsmålet oppe den 1. mars 2006. Da fikk jeg som svar fra statsråden at de vil bruke mer salt «for å gjere det lettare å tilfredsstille friksjonskrava. Tiltaket har som føremål å betre trafikktryggleiken og skal evaluerast etter sesongen».

Hvor er evalueringen når det gjelder salting? Og hvorfor bruker man ikke mer salt?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:34:35]: Statens vegvesen har sjølv sagt evaluert dei erfaringane dei har gjort.

Årsaka til at ein ikkje bruker meir salt, har med vårt felles klima å gjere – eller felles miljø, er kanskje rettare å seie. Det er ikkje nødvendigvis klimautfordringa, men miljøet som tilseier at Statens vegvesen forsøker å redusere bruken av salt. Det vert jo brukt noko salt på denne vegen, men i og med at ein har klassifisert vegen som såkalla vinterveg, betyr det at ein i større grad aksepterer snø og isdekke og i større grad strør vegen for å sikre den friksjonen som skal vere der, etter dei reglane som gjeld.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:35:33]: Jeg takker nok en gang for svaret.

I flere media, bl.a. i avisen Østlendingen lørdag den 8. desember 2007, er det en artikkel med overskriften «Skumle kjøreforhold». Der står det bl.a.:

«Det var både dårlig brøyting og dårlig strødd i området i går.»

Når vi ikke skal salte så mye på grunn av miljøet, og resultatet er flere ulykker med menneskelige tragedier og mennesker som dør, må vi i hvert fall ha god brøyting og god strøing for å redusere antall ulykker. Om det blir ulykker med materielle skader, eller om det blir ulykker med menneskelige tragedier, får nå så være. Men når vi har salt som vi ikke kan bruke, og vi har sand som vi kan bruke – og sand er billig – må det brukes sand, og det må brøytes på en så pass stor og viktig vei.

Når statsråden sier at hun skal følge ekstra godt med, skal jeg følge ekstra godt med på om statsråden følger ekstra godt med. Og det håper jeg hun gjør.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:36:36]: Når eg sender mine meldingar til Statens vegvesen, går eg ut frå at dei vert følgde opp. Det trur eg òg dei vert i dette tilfellet. Eg er sjølv sagt heilt samd med representanten Bredvold i at det må både brøytest og strøast tilstrekkeleg for å sikre tryggleiken på vegen. I tillegg er det viktig at Statens vegvesen har fått eit brev frå statsråden om å skjerpe kontrollen med tunge vogntog, om å skjerpe krava når det gjeld djupleiken på dekkmonsteret, og at Statens vegvesen skal sende på høyring fleire forslag, bl.a. om å halde tilbake vogntog, om å fjerne vogntog frå vegen for eigars risiko, dersom ein ser at dei ikkje er godt nok skodde. Eg

har òg bede dei om å konsentrere kontrollane til område der det er mykje ulukke og uhell. Slik dette framstår, vil nok rv. 3 vere ein veg som bør ha spesiell merksemd, som eg òg sa i mitt hovudsvar.

S p ø r s m å l 1 4

Borghild Tenden (V) [12:38:05]: Jeg vil gjerne stille følgende spørsmål til statsråden:

«NTB melder den 13. desember at i juni vil det mangle enda flere flygeledere enn sommeren 2006, da mangel på flygeledere, konflikter og sykdom skapte store problemer for flytrafikken. Det betyr at reisende må belage seg på nye problemer til våren. Formann i Norsk Flygelederforening, Rolf Skrede, sier til NTB at «hvis vi ikke klarer å tenke nytt, er dette en situasjon vi vil ha til evig tid».

Deler statsråden denne oppfatningen, og hva vil hun i så fall gjøre?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:38:45]: Då me overtok regjeringmakta hausten 2005, var Avinor prega av uro og interne motsetjingar. Bakgrunnen var at ein under den førre regjeringa sterkt hadde undervurdert behovet for flygeleiarar og stansa utdanninga av nye flygeleiarar over fleire årskull. Dette var ein situasjon som eg måtte rydde opp i då eg overtok som samferdsleminister. Som kjent trekte den administrerande direktøren seg på slutten av 2005 for å medverke til å skape ro i selskapet, og ny administrerande direktør tok til i april 2006. Vidare oppnemnde eg ny styreleiar i ekstraordinær generalforsamling i mai 2006.

Desse tiltaka medverka til at det vart ro i selskapet. Problemet med mangelen på flygeleiarar er likevel ikkje noko som let seg løyse over natta. Avinor har sett inn ressursar for å utdane fleire flygeleiarar. Det tek likevel tid å utdane nye flygeleiarar og sertifisere dei for dei stadene der dei skal arbeide. Så lenge det er mangel på flygeleiarar, er Avinor avhengig av ein ekstra innsats frå dei flygeleiarane ein har i dag.

Eg ynskjer i denne samanhengen å gi ros til flygeleiarane som stiller opp i den vanskelege bemanningssituasjonen flygekontrolltenesta er i for tida. Dei tilsette viser stor vilje til å ta på seg meirarbeid, noko som Avinor også er avhengig av. Avinor er likevel òg merksam på negative effektar av overtidsbruk, og har i denne samanhengen opplyst at selskapet har fokus på HMS-arbeidet, og då spesielt sjukefråvær og oppfølging av andre negative effektar av høg overtidsbruk. Ifølgje Avinor vil behovet for meirarbeid vere størst gjennom 2008, men situasjonen vil berre seg frå starten av 2009.

Bemanningssituasjonen for flygeleiarar pr. 1. juli 2007 var 462 tilsette – altså ikkje årsverk, men tilsette. Bemanningssituasjonen pr. 1. juli 2008 er forventa å vere auka til 470 tilsette. Ut frå desse tala ventar ikkje Avinor større problem med trafikkavviklinga gjennom våren og sommaren 2008 enn det ein hadde sommaren 2007. Likevel må det understrekast at det er behov for eit godt samarbeid med flygeleiarane og deira organisasjonar når det gjeld det meirarbeidet som trengst for å oppretthalde naudsynt

kapasitet ved mange flygekontrolleiningar. Avinor opplever også at det for tida er god dialog mellom leiinga i selskapet og flygeleiarane sine tillitsvalde og eit godt samarbeidsklima i verksemda. Trafikken har då også gått relativt smertefritt ei tid trass i bemanningssituasjonen.

For å redusere effektane av underbemanninga og for å løyse utfordringane med flygeleiarbemanninga prioriterer som nemnt Avinor utdanning av nye flygeleiarar særst høgt. For tida er 70–80 elevar under utdanning, og i 2008–2009 er det rekna med at 46 nye flygeleiarar vil verte sertifiserte og sette i operativ teneste. I tillegg er det rekruttert eit titals røynde flygeleiarar frå våre naboland, og fleire flygeleiarar som flytta ut for å jobbe som flygeleiarar i andre land, er komne heim igjen. I same perioden vil 17 flygeleiarar nå operativ aldersgrense, som er 60 år. Sjølv om det vil vere både naturleg og statistisk avgang av flygeleiarar framover, vil bemanningssituasjonen ifølgje Avinor verte betre år for år, slik at me vil ha ein flytrafikk i Noreg som er basert på normal bemanning av flygeleiarar i 2011.

Avinor vil også tilnærme seg problemstillingane når det gjeld underbemanninga, ved å vurdere korleis flygekontrolleiningane skal bemannast og drivast. Sentralt i den samanhangen er praksis for opning og stenging av enkeltsektorar, dvs. at det er best mogleg fleksibilitet og dynamikk i bemanninga gjennom heile døgeret. Vidare vil Avinor sjå på behovet for at bemanninga kan planleggjast ut frå rett kapasitetstal, moglegheiter for effektivisering av utdanninga og moglegheiter for å redusere bruken av eigne ressursar gjennom betre samarbeidsgrensesnitt med nordiske tenesteleverandørar, slik at ein får ei betre utnytting av ressursane.

Felles for desse tiltaka er likevel at dei ikkje kan implementerast på kort sikt, men krev utgreiing, førebuing og grundige analysar med omsyn til flytryggleik, og i ein del høve òg teknologiske endringar.

Eg følgjer utviklinga i bemanningssituasjonen for flygeleiarar nøye, og viser til at Avinor tidlegare i år vart peikt ut som leverandør av lufttrafikktenester etter regelverket om eit felles europeisk luftrom, «Single European Sky». Avinor får som utpeikt leverandør av slike tenester som overordna oppgåve å syte for at Noreg har ei lufttrafikkteneste med tilstrekkeleg kompetanse og kapasitet til å møte etterspurnaden. Det vert stilt krav om ein årleg kapasitets- og kompetanseplan. Det vert også stilt krav om at Avinor skal binde seg til ein tenestestandard etter å ha konferert med flyselskapa. Dersom Avinor ikkje følgjer opp forpliktinga i utpeikingsvedtaket, kan Luftfartstilsynet gi konkrete pålegg.

Borghild Tenden (V) [12:43:43]: Jeg takker statsråden for svaret.

Nå har statsråden sittet i to og et halvt år, og har følgelig hatt god anledning til å gjøre mye på den tiden. Jeg hører her at hun er i gang med å få flere flygeledere på plass, og det er selvsagt veldig positivt.

Imidlertid er det åpenbart at formannen i Norsk Flygelederforening ikke ser denne nytenkingen som han tar til orde for her. Annerledes kan vel ikke dette utsagnet forstås.

Er statsråden enig eller uenig med formannen i Norsk Flygelederforening i det han sier? Ser han rett og slett ikke hva som skjer, eller hva statsråden har gjort?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:44:32]: I mi tid som statsråd har eg hatt veldig god dialog med Rolf Skrede og med flygeleiarforeninga. Eg har ikkje hatt denne typen innspel frå Rolf Skrede i den dialogen me har hatt. Eg veit òg at dialogen mellom flygeleiarforeninga og leiinga i Avinor no er av ein heilt annan karakter enn det han var under tidlegare regime.

Det har sine sider å kutte 400 mill. kr. Dei kutta som vart gjorde under den førre regjeringa, har gjeve seg mange utslag i Avinor, og eg har sett i gang ei opptrapping når det gjeld flygeleiarar, men òg på andre område der ein etter kvart såg at ein faktisk var underbemanna. Og det tek tid å kome opp igjen på den standarden der ein skulle vere. Eg skulle ynskt at me ikkje var i den situasjonen. Men når den situasjonen har oppstått, føler eg at me er i god dialog med dei tilsette om å finne gode løysingar som skal gje oss den kapasiteten som vi treng når det gjeld flygeleiarar i framtida.

Borghild Tenden (V) [12:45:39]: Takk for svaret.

Nå er det slik at tusenvis av uskyldige passasjerer ble rammet i fjor da flygeleiderne meldte seg syke, og ansatte i SAS har også nå varslet at de vil melde seg syke dersom SAS selger ut en del av bakkjetjenesten. Hva synes statsråden om at sykmelding, eller trussel om sykmelding, blir brukt i samferdselssektoren? Og hvilke virkemidler vil hun ta i bruk for å forhindre dette?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:46:20]: Statsråden har ved fleire høve sagt tydeleg frå kva ho synest om den slags. Det er heilt utilbørleg å sjukmelde seg som del av ein aksjon. Det er heller ikkje på nokon måte akseptabelt. Men samferdsleministeren rår ikkje over noko verkemiddel her. Det me har gjort tidlegare, er å opprette ein dialog som har verka når det gjeld å kome med tiltak. Når det gjeld SAS, er det ein annan situasjon. Avinor er eigd av staten med statsråden som generalforsamling. SAS er eit privat selskap, og eigarskapen vert forvalta av Næringsdepartementet, så der har samferdsleministeren endå mindre verkemiddel.

Når det gjeld ulovlege aksjonar, sorterer dei igjen under ein tredje statsråd med tanke på eventuelt å kunne gripe inn dersom ein kan konstatere at det er ulovlege aksjonar. Problemet med denne typen aksjonar er at det er veldig vanskeleg å gå inn og bevise at det som vert gjort, er ulovleg.

S p ø r s m å l 1 5

Leif Helge Kongshaug (V) [12:47:41]: «Atlanterhavsvæien er en av de mest attraktive naturbaserte reiselivsdestinasjoner i Norge. Arbeidet med å utvikle Atlanterhavsvæien som nasjonal turistvei har stanset helt opp. Det blir hevdet at det er søknad om etablering av vindmøller i havet utenfor som er årsaken.

Er statsråden enig i at det ikke er grunn til å stanse videre utvikling på grunn av planene om vindmøller, og hva vil statsråden gjøre for at arbeidet kan fortsette?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:48:17]: Stortinget og Samferdsledepartementet sine retningslinjer ligg til grunn for Statens vegvesen sitt opplegg for turistvegsatsinga. Eg er samd med representanten i at Atlanterhavsvegen verkeleg er eit både attraktivt og flott stykke veg. Opplegget er nærare omtalt i prosjektdirektivet for «Satsingsområdet Nasjonale turistvegar 2002-2015», gitt av vegdirektøren 26. april 2004, og som er nærare konkretisert og oppdatert i Prosjektplan 2006-2015 for Turistvegprosjektet datert 1. februar 2006. Gjennom drøftingar med Samferdsledepartementet har Vegvesenet fått stadfesta vektlegginga av fagleg høg kvalitet og dei hovudkrava som skal stillast til utvalde turistvegstrekingar, bl.a. når det gjeld kvaliteten på naturopplevinga.

Målet med turistvegprosjektet er å utvikle i alt 18 nye utvalde vegstrekingar i Noreg til Nasjonale turistvegar innan 2015. Det skal utviklast eit turistprodukt med høg internasjonal kvalitet der grunnstammen er sjølve køyreopplevinga. Dei vegfarande turistane skal freistast med det ypparste av norsk natur. Naturkvalitetane langs «vegen i havet» er såleis grunnlaget for å satse på Atlanterhavsvegen som framtidig nasjonal turistveg.

Turistvegprosjektet legg stor vekt på kvalitet, og har oppretta eit eige kvalitetsstyre for nasjonale turistvegar som skal overvake at turistvegane vert ein nasjonal turistattraksjon som kan marknadsførast som eige varemerke. Kvalitetsstyret drøfta, med bakgrunn i framlagde planar for ei rekkje vindmølleparkar langs kysten, forholdet mellom desse planane og turistvegsatsinga i møte den 14. februar 2005. I vedtaket slo kvalitetsstyret fast at dei visuelle konsekvensane av å etablere vindkraftanlegg utanfor Atlanterhavsvegen – Havsul – etter kvalitetsstyret sitt syn ville gjere strekinga Bud–Kårvåg ueigna som framtidig nasjonal turistveg. Styret meinte også at dei planlagde vindkraftanlegga på innsida av vegen – Fræna vindpark – kunne ha visuelle konsekvensar som kunne få følgjer for Atlanterhavsvegen sin aktualitet som framtidig turistveg. Vegdirektøren slutta seg til kvalitetsstyret si tilråding.

I ein situasjon der det var sterk tvil om den framtidige utviklinga av sjølve fundamentet for strekinga sitt turistvegkandidatur, fann vegdirektøren det rett å avvente investeringar i nye tiltak langs Atlanterhavsvegen. Dette vart gjort kjent lokalt. Vindkraftsituasjonen er framleis ikkje avklart.

Eg meiner situasjonen som har oppstått for arbeidet med Atlanterhavsvegen, er uheldig for det etablerte lokale engasjementet og dei forventningane som Turistvegprosjektet har lagt til grunn for innsatsen med å foredle den 36 km lange strekinga langs havet frå Bud til Kårvåg som framtidig nasjonal turistveg. Eg vil derfor ta saka opp med Statens vegvesen Turistvegprosjektet med sikte på ei løysing.

Eg må framheve at det ikkje er slik at alt turistvegarbeid langs strekinga er lagt på is. Turistvegprosjektet fullfører påbegynte tiltak – eit utsiktspunkt, eit par molo-

tiltak og eit par parkeringsanlegg. Turistvegprosjektet har vidare halde fram planlegging av nye tiltak, slik at desse kan setjast i verk når det er avklart om Atlanterhavsvegen eventuelt vil behalde dei naturkvalitetane som kan einast med ein nasjonal turistveg.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:51:41]: Jeg takker statsråden for svaret.

Hvis vi går tilbake i historien, ser vi at mens Atlanterhavsveien AS som bompengeselskap drev veiprosjektet, ble det gjort et stort utviklingsarbeid og markedsføring av veien, og antall tilreisende økte for hvert år. Det bidro også til en hurtigere nedbetaling av veien som bompengeprojekt.

Etter at Statens vegvesen tok over, er min påstand at utviklingen av markedsføringen har stoppet opp. Jeg tør si at prosjektet Nasjonale turistvegar kanskje har vært mer til skade enn til gagn for Atlanterhavsveien som reiselivsprodukt. I tre–fire år har etter min mening lite eller ingenting skjedd. Vindmøller ute i havet eller ikke – veien ligger nå der. Reiselivsproduktet er der, men det forfaller. Spørsmålet mitt er: Vil statsråden gi klare signaler om at man nå må ta et krafttak for å ta igjen fallet som har skjedd?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:52:52]: Eg er ikkje sikker på om eg forstod spørsmålet heilt rett, men eg håper vitterleg at det ikkje er vegen som er i ferd med å forfalle. Eg er ikkje sikker på om eg skjønnte det. Det er jo ingenting som tilseier, uavhengig av om vegen skulle verte turistveg eller ikkje i framtida, at ein ikkje skulle vedlikehalde vegen til den standarden han skal ha. Turistvegprosjektet knyter seg jo ikkje til vedlikehaldet på vegen – turistvegprosjektet knyter seg til installasjonar langs vegen, der ein foreiner arkitektur og kunst, og ikkje minst vert lokalt næringsliv drege inn for å få opp aktiviteten av tilbod til dei reisande langs vegen.

Så vegprosjektet i seg sjølv håper eg vitterleg vert halde ved like. Eg har ein klar intensjon, som eg seier i mitt hovudsvaer, om å ha ein dialog i denne saka for å få ho på skjener igjen.

Leif Helge Kongshaug (V) [12:53:53]: Statsråden misforstår åpenbart spørsmålet. Det er ikke vedlikehold av veibanen vi snakker om, selv om det også trengs. Det er imidlertid blitt lovt til våren, så det vil jo gå sin gang.

Det er alt i tilknytning til veien som har stoppet opp. Det var mange planer på gang. Aktører i næringslivet som stod klar til å investere i prosjekter og produkter, har nå trukket seg tilbake og bruker kanskje midlene på andre områder. Så det er veien som reiselivsprodukt som har forfalt, både i markedsføringsøyemed og i utviklingsøyemed.

Det er store forventninger til veien. Som jeg sa, er den et av Norges mest attraktive reiselivsprodukter, og jeg synes det er betenkelig at det er så lite politisk styring med prosjekter som dette. Det blir oppfattet som byråkratisk og utilnærmelig når det gjelder innspill, og jeg håper at

statsråden vil ta affære og gi politiske signal om at arbeidet må fortsette.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:55:00]: Det er for det første ikkje rett at det ikkje er politisk styring med dette prosjektet. Turistvegprosjektet er faktisk eit av de prosjekta der statsråden har engasjert seg ganske så mykje, for eg tykkjer det er det eg vil kalle «rosinen i pølsa» i alt det eg driv på med – det er veldig spennande, det skapar næringsutvikling i mange distrikt, og det bidreg til at reiselivet kan vekse, noko som statsråden òg er veldig oppteken av at me skal få til.

Når det gjeld Atlanterhavsvegen, skjer det mykje spennande planlegging, ikkje minst er det utvikla eit forprosjekt ved Sandvika hovudraste plass, med utsikt mot Hustadvika – eit prosjekt som arkitekturrådet tilrår skal leggjast til grunn for vidare planlegging. Så planleggingsarbeidet har ikkje stansa opp. Det er veldig viktig når eg no skal gå i dialog for å få ei avklaring på den vidare prosessen. Eg har køyrt Atlanterhavsvegen sjølv fleire gonger – eg meiner bestemt at me må få til ein nydeleg turistveg med mange spennande attraksjonar.

S p ø r s m å l 1 6

André Oktay Dahl (H) [12:56:16]: «Ifølge media står flere lokale fritidsklubber i fare for å måtte legge ned pga. den nye arbeidsmiljøloven, jf. artikler i Romerikes Blad 14. november i år. Dette er en uholdbar situasjon og oppfattes forhåpentligvis også av Regjeringen som uholdbar.

Vil statsråden sørge for en endring av arbeidsmiljøloven, subsidiært» – så skal jeg endre litt på ordlyden i spørsmålet, da det var skrevet litt i førjulsmodus – «bidra til at det gis dispensasjon for å avhjelpe den situasjonen Skedsmo kommune nå har kommet i?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:56:55]: Slik som saken er blitt framstilt i media, dreier dette seg om kommunalt ansatte som i tillegg til sitt ordinære arbeid i kommunen arbeider tre–fire timer ekstra i uken i lokale fritidsklubber. Tidligere hadde Arbeidstilsynet adgang til å gi dispensasjon til å fravike lovens grenser for alminnelig arbeidstid for slikt arbeid av sosial karakter som arbeidstakeren hadde i tillegg til sitt ordinære arbeid for samme arbeidsgiver. Denne dispensasjonsadgangen er ikke videreført i den nye arbeidsmiljøloven. Jeg kan imidlertid ikke se at konsekvensene av denne endringen er at fritidsklubber må nedlegges.

Det vil særlig være innenfor kommunal sektor det vil være aktuelt å påta seg slikt arbeid av sosial karakter i tillegg til sitt ordinære arbeid for samme arbeidsgiver. Innenfor denne sektoren vil normalt arbeidstakerne være organisert i fagforeninger som har kompetanse til å inngå tariffavtaler etter arbeidsmiljøloven, som åpner opp for slikt ekstra arbeid.

Også i tilfeller hvor det ikke inngås slik tariffavtale, vil det imidlertid være mulig å arbeide frivillig utover ordinær arbeidstid. Jeg viser til at de fleste har en ordinær ar-

beidsuke på 37 1/2 time, mens loven opererer med en alminnelig arbeidstid på 40 timer som kan gjennomsnittsberegnes over en periode på ett år. Selv uten tariffavtale vil det derfor være mulig å avtale to og en halv time ekstra arbeid hver eneste uke, eller fire timer ekstra i om lag 30 av årets uker.

Jeg mener derfor at arbeidsmiljøloven samlet sett gir tilstrekkelige muligheter for at kommunalt ansatte fortsatt kan bidra med arbeid av sosial karakter dersom partene selv tar initiativ til å få etablert de nødvendige avtaler, og ser på denne bakgrunn ikke noe behov for å endre loven.

André Oktay Dahl (H) [12:59:06]: Jeg kjenner igjen noen formuleringer fra et svarbrev til representanten Dagfinn Sundsbø. Statsråden sier også her at man kan ikke se at konsekvensen vil være nedleggelse. Fagforbundets leder i Skedsmo sier at dette er et svært uheldig utslag av endringer i arbeidsmiljøloven, at mye er bra med endringene, men slett ikke dette. Da blir jo spørsmålet: Er det sånn at fagforbund og andre som har tatt kontakt, både med meg og med andre, har misforstått loven? Og i så fall, hvis det beror på en misforståelse, hva vil statsråden gjøre for å informere om det rommet som finnes innenfor loven, da dette er noe som ikke bare gjelder Skedsmo kommune?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:59:44]: Som det går fram av mitt svar, har man i denne type saker to alternativer.

Det ene er at Fagforbundet inngår en tariffavtale som avtaler det som berøres her. Fagforbundet har muligheten til selv å være aktiv part i å sørge for at denne type situasjoner kan løses, rett og slett ved en avtale mellom f.eks. Fagforbundet og den aktuelle arbeidsgiveren dersom den arbeidstakeren det gjelder, er organisert i Fagforbundet. Fagforbundet har som sagt alle muligheter til å bidra til at arbeidsmiljøloven fungerer smidig.

I tillegg er det et faktum at man selv, uten tariffavtale, kan avtale fire timer ekstra arbeid hver uke hvis det dreier seg om 30 uker i året – og det er vel ikke en uaktuell tidsperiode for en fritidsklubb. Så jeg mener at dette er fullt ut mulig å håndtere innenfor arbeidsmiljøloven.

André Oktay Dahl (H) [13:00:48]: Fagforbundet peker på loven som problemet, mens statsråden peker på at dette er fullt ut mulig å løse innenfor loven. Da er spørsmålet: Hvis det er sånn at Fagforbundet også lokalt ser at det er behov for større rom i forhold til å avtale seg ut av dette – hvilke initiativ vil statsråden da eventuelt ta i forhold til å se på loven, som de mener er for snever i forhold til å avtale denne type tariffbestemmelser?

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [13:01:25]: I så fall tror jeg jeg vil si at jeg er uenig med Fagforbundet lokalt i det. Jeg kan vel ikke akkurat si at jeg opplever det som noe press fra verken Fagforbundet eller LO sentralt i hvert fall, å endre arbeidsmiljøloven på disse områdene.

Som sagt mener jeg at det er fullt ut mulig å finne løsninger her. Ikke minst hvis Fagforbundet er interessert i å finne løsninger, er det mange muligheter til det.

Nå tror jeg at jeg skal være litt forsiktig med å innta den holdningen at det er statsrådets ansvar å informere fagbevegelsen om arbeidsmiljøloven, men det er klart at ved henvendelser til departementet fra Fagforbundet om disse spørsmålene skal jeg selvfølgelig med glede gå inn i en dialog for å svare dem på de spørsmålene de har.

S p ø r s m å l 1 7

Laila Dāvøy (KrF) [13:02:18]: Jeg vil gjerne stille følgende spørsmål:

«Verneombud og arbeidsmiljøutvalgets ansvar i saker som vedrører bedriftens påvirkning på ytre miljø var nevnt i arbeidslivslovutvalgets mandat, men temaet ble ikke fulgt opp av utvalg, eller av departement og storting i den videre behandling av lovforslaget. Arbeidstakerorganisasjonene har nylig i brev til departementet tatt opp spørsmål om nedsettelse av et utvalg for å utrede lovhjemmel for en slik utvidet oppgave for verneorganisasjonen.

Vil statsråden følge opp dette initiativet?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [13:03:11]: Som representanten Dāvøy viser til, var spørsmålet om verneombuds og Arbeidsmiljøutvalgets rolle i forhold til det ytre miljø ett av en lang rekke punkter i Arbeidslivslovutvalgets mandat.

Det er korrekt at utvalget ikke så seg i stand til å gå inn i dette temaet og således ikke la fram noe forslag om dette. Årsaken til det var formodentlig at utvalgsmedlemmenes kompetanse i henhold til utvalgsmandatet for øvrig lå innenfor arbeidsmiljø og arbeidsrett og ikke innenfor spørsmål om det ytre miljøet.

Jeg møter jevnlig hovedorganisasjonene på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i det som kalles Arbeidslivspolitisk råd – et råd som ble etablert under den forrige regjeringen – og organisasjonenes rolle i forhold til klima og ytre miljø har nylig vært brakt inn i rådet. Diskusjonen om dette vil bli ført videre i rådets neste møte, som vil finne sted i februar. Det betyr at vi nå har en løpende dialog med organisasjonene om hvordan vi skal samarbeide om spørsmål om det ytre miljø. Ikke minst klima er et viktig tema i så måte.

Når det gjelder brevet fra arbeidstakerorganisasjonene som Dāvøy viser til, fremmes det der, i tillegg til forslag om et utvalg om vernetjenestens rolle i forhold til det ytre miljø, en rekke forslag om utvalgsnedsettelse, igangsettelse av større utredninger og konkrete lovendringsforslag. Problemstillingene som tas opp, er komplekse, og jeg vil trenge noe mer tid før jeg kan gi organisasjonene et svar på den henvendelsen. Det ønsker jeg å gjøre i en helhetlig form, for det vil ofte være sånn at man kan være imøtekommende på noen punkter, men ikke på alle. Derfor ønsker jeg å svare helhetlig på den henvendelsen.

Presidenten: Laila Dāvøy – til oppfølgingsspørsmål.

Laila Dāvøy (KrF) [13:05:20]: Jeg takker statsråden for svaret. Det er veldig positivt at statsråden sier han ønsker å dra dette inn i rådet allerede på neste møte i februar, og at han har en dialog – hvis jeg forstår det riktig – med arbeidstakerorganisasjonene nettopp om dette forslaget.

Jeg ser det selv som veldig positivt at arbeidstakerorganisasjonene tar dette initiativet til at verneombudets funksjoner bør ses i sammenheng med regler i forurensningsloven, bl.a. om dette med plikten for virksomheten til å varsle etter lovens § 39. I disse dager, med så stort fokus på klimaspørsmål – som også statsråden var inne på – er det veldig interessant. Det jeg kunne tenke meg å spørre statsråden om, er om statsråden sånn sett tenker seg at dette er et godt forslag, som kanskje bør kunne følges opp. Og: Har statsråden noe tidsaspekt for når man kan tenke seg å gi et svar akkurat på dette?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [13:06:22]: I den dialogen vi så langt har hatt i Arbeidslivspolitisk råd, har – slik jeg har opplevd det – partene, særlig arbeidstakersiden, kanskje ikke like tydelig arbeidsgiversiden, ikke minst vært opptatt av at klimaspørsmål vil berøre oss alle, selvfølgelig også arbeidslivet, og at det derfor er naturlig at arbeidslivets parter trekkes inn i samarbeidet med Regjeringen på dette feltet.

Det man er mer usikker på, er formen på samarbeidet – om det er riktig å ha det i Arbeidslivspolitisk råd, eller om det er riktig å se på andre samarbeidsformer. Derfor fortsetter debatten i Arbeidslivspolitisk råd på møtet i februar.

Når det gjelder de konkrete forslagene som kommer fram i det nevnte brevet, ber jeg om forståelse for at jeg ikke ønsker å evaluere hvert enkelt forslag nå, men komme tilbake med et helhetlig svar når jeg er klar til det. Jeg mener vi må få et svar på plass i løpet av våren.

Laila Dāvøy (KrF) [13:07:31]: Jeg takker igjen statsråden for svaret, og føler at dette er godt håndtert i en god prosess framover.

Et annet spørsmål som jeg likevel har lyst til å ta opp, et tema som også er nevnt så vidt i dette brevet, går på likestilling mellom helkontinuerlige skift og tredelt turnus, som statsråden kjenner godt til. Der har man startet en prosess – det er satt ned et ekspertutvalg. Hittil har det jo vært slik at arbeidslivets parter ikke har blitt enige seg imellom om avgrensning av definisjoner, og det har også vært en vanskelig politisk sak gjennom en god del år, men så har vi nå en regjering som i Soria Moria-erklæringen har sagt at dette ønsker den å finne en løsning på. Mitt spørsmål til statsråden når det gjelder dette, er om han tror at et ekspertutvalg kan klare det som arbeidslivets parter ikke har klart, og om det vil komme et forslag til løsning på dette før neste stortingsvalg.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [13:08:35]: Laila Dāvøy vet kanskje enda bedre enn meg ut fra sin karriere i arbeidslivet at dette er en viktig sak og en komplisert sak. Utgangspunktet mitt er at det som er problematisk i forhold til saken akkurat nå, er at f.eks. anslagene når det

gjelder kostnadsbetraktninger, hva det vil si å gjennomføre en likestilling av skift og turnus, spriker voldsomt, og jeg har i hvert fall tro på at et ekspertutvalg skal bringe oss nærmere sannheten. Det som er viktig, er at dette ekspertutvalget skal se skift–turnus-problematikken i sammenheng med andre viktige spørsmål, f.eks. ufrivillig deltid og små stillinger i pleie- og omsorgssektoren og sykehussektoren. Jeg tror på at helheten i dette utvalgsarbeidet skal kunne bidra til at vi kommer nærmere en realisering av det jeg tror er felles målsettinger.

S p ø r s m å l 1 8

Elisabeth Aspaker (H) [13:09:52]: Jeg har følgende spørsmål til justisministeren:

«Kripos håndterer mange av de mest alvorlige kriminalsakene i Norge. De ansatte der arbeider med krevende volds-, overgrep- og drapssaker, og det er sentralt at man greier å tiltrekke seg den beste kompetansen. I et oppslag i VG 11. desember vises det til stramme overtidsregler som gjør det vanskelig for etterforskerne å gjennomføre deler av jobben, og at lønnen ikke samsvarer med arbeidsbelastningen.

Mener statsråden dette er forsvarlig, særlig med tanke på rekrutteringen?»

Statsråd Knut Storberget [13:10:27]: Aller først har jeg lyst til å poengtere at vi fra Justisdepartementets og Regjeringas side mener at Kripos er særlig kompetent og gjør en usedvanlig god jobb i forhold til det å oppklare kriminalitet. Jeg tror vi er enige om det. Jeg tror det er ganske særegent at vi har klart å samle et så godt kompetansemiljø, og det er det all grunn til å slå ring rundt.

Spørsmålet fra spørderen er basert på oppslag i VG. Jeg skal gi svar ut fra slik vi oppfatter at det er, og det kan jo noen ganger være nyttig, uten å klandre VG av den grunn.

Spørsmålet som representanten tar opp, oppfatter jeg både gjelder arbeidstidsbestemmelser og lønnsmessige forhold av mer generell karakter. Arbeidstidsbestemmelsene har sammenheng med de endringene som har skjedd i arbeidsmiljøloven siden 2005, og som vi mange ganger har diskutert her i Stortinget. Endringene har bl.a. sin bakgrunn i implementering av det såkalte arbeidsdirektivet fra EU. Hovedregelen i loven er når det gjelder daglig arbeidsfri, at arbeidstakeren skal ha minst 11 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer. For polititjenestemenn er det avtalt unntak fra denne hovedregelen. Under bestemte forutsetninger og vilkår kan den arbeidsfrie perioden være kortere enn 11 timer.

Politidirektoratet opplyser overfor departementet at sjøl om det i dag, sammenholdt med tidligere, er begrensninger i overtidsbruken, gir de avtalte unntakene i forhold til det nye regelsettet et bedre grunnlag for utførelse av polititjenesten enn om kun lovens hovedregel skulle vært lagt til grunn. Samtidig opplyses det at HMS-perspektivet/verneaspektet for tjenestemennene også var sentralt da unntakene ble avtalt. Jeg vil jo også trekke fram det. Vi har diskutert arbeidstidsbestemmelser ganske mye nå, og det man gjør i forhold til norsk politi, bidrar jo også til at

man får en bedre arbeidssituasjon, noe Regjeringa igjen mener er avgjørende for å få levert godt i forhold til polititjenester. Etter det opplyste har ikke Kripos hatt spesielle problemer med å tilpasse seg dette nye regelverket.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet er fagdepartement for hovedtariffforhandlinger i staten – da er vi over på lønn. Forhandlingene på dette nivå skjer mellom departementet og hovedsammenslutningene på arbeidstakersiden. Det kan opplyses at Kripos, som de øvrige av politiets særorganer og politidistrikter, etter hovedtariffforhandlingene er forhandlingssted for lokale forhandlinger. Dette betyr at innenfor de rammer som staten og hovedsammenslutningene fastsetter under forhandlinger om hovedtariffavtalen i staten, skjer forhandlingene lokalt ved Kripos. Fastsetting av lønn ved ansettelser skjer også innenfor de rammer som er avtalt mellom de sentrale parter.

Det kan være vanskelig, ikke bare i Kripos, men også generelt i politiet og i det offentlige, å konkurrere med andre arbeidsgivere når det gjelder høyt kvalifisert og attraktivt personell. Det er et fokus vi har særlig når det gjelder Kripos, for der trenger vi spesialkompetanse. Vi må også regne med en viss turnover av folk som har god kompetanse. Politidirektoratet har imidlertid opplyst overfor oss at det ikke har skjedd noen forverring i den situasjonen Kripos er i i den senere tid hva gjelder å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft. Jeg er forvisset om at direktoratet følger nøye med på hvordan dette utvikler seg i framtida.

Elisabeth Aspaker (H) [13:14:04]: Jeg vil takke statsråden for svaret, og jeg tror vi er helt enige om at Kripos i Norge gjør en veldig god jobb. De har spisskompetanse på en rekke områder, og det er jo på mange måter en forutsetning for at vi skal klare å løse en del av de virkelige alvorlige kriminalsakene i Norge. For det er jo slik at politiet lokalt ofte må kalle på Kripos når sakene blir store og vanskelige, og at man ikke har det nødvendige verken når det gjelder ressurser eller kompetanse lokalt. Da er det viktig for meg å få statsrådets forsikring om at det ikke internt i politiet er ulike typer tjenester hvor den ene tjenesten er så mye mer attraktiv enn den andre, altså lønnsmessig eller i forhold til andre arbeidstidsbestemmelser osv., at det gjør at man går glipp av noe av den kompetansen som Kripos trenger. Jeg vil ha statsrådets forsikring om at det ikke er interne forhold i politiet som gjør at Kripos kan komme dårlig ut i den konkurransen.

Statsråd Knut Storberget [13:15:08]: Vi vil aldri komme i en situasjon der det er like vilkår over hele Polit-Norge i den forstand at stedene er like attraktive å søke seg til. Det er ikke til å stikke under stol at noen steder i politiet er mer attraktive enn andre, fordi folk faktisk oppfatter arbeidsoppgavene som mer spennende der. Og sånn skal det være. Men det spørderen vel sikter til, er at man skal sikre at arbeidsvilkårene i stor grad slår likt ut, og bidra til det gjennom det regelverket vi har. Det mener jeg er et ansvar også for undertegnede, og det vil jeg bidra til.

(Statsråd Storberget)

Samtidig har vi sett at den måten Kripos jobber på, nettopp trekker til seg veldig mye god kompetanse, og at det for mange er et veldig attraktivt sted å være. Og der er jeg helt enig med spørderen: Vi trenger et sterkt Kripos for å kunne drive bistand overfor politidistriktene ute, og selvfølgelig også når det gjelder de sakene som Kripos sjøl håndterer.

Elisabeth Aspaker (H) [13:16:12]: Jeg vil gjerne ta-ke for svaret.

Jeg tror det i store og vanskelige saker er viktig å holde trykket oppe. Jeg ser også at de nye arbeidstidsbestem- melsene har gjort at man har litt vanskeligere for å få alle kabalene til å gå så godt opp som man gjorde tidligere. Så da er mitt neste spørsmål til statsråden: Har man vurdert om Kripos bør være større? Bør det være flere mennesker der for å sikre at man har nok ressurser å sette inn, nettopp for å kunne holde trykket på topp i store og vanskelige sa-ker? For det er viktig å komme godt i gang og ha god framdrift for å greie å oppklare flest mulig saker.

Statsråd Knut Storberget [13:16:56]: Det er til vur-dering. Vi har også fra Regjeringas side nettopp gått til det skrittet at vi har styrket Kripos og Det nasjonale statsad- vokatembetet – som er veldig knyttet til Kripos' aktivite-ter – senest i inneværende års budsjett, og det ligger også inne for neste års budsjett.

Det er særlig på noen områder jeg mener det er viktig at vi henger med i forhold til kompetanse. Når det gjelder kriminalitet på Internett, har vi samlet veldig god kompe- tanse i Kripos. Den er av internasjonal klasse, etter min mening. Den må vi ta vare på. Der har vi også valgt å fore- ta en styrking, bl.a. ved å etablere en politistasjon på nett. Det er et godt eksempel på hvordan vi samtidig som vi kan bidra med mer ressurser og penger, også hegner om den utrolig viktige kompetansen som Kripos utgjør på in- ternettfeltet, og som har stor internasjonal betydning.

S p ø r s m å l 1 9

Åse M. Schmidt (FrP) [13:18:11]: Jeg vil gjerne stil- le et spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Det er med stor undring jeg ser at Mandal sykehus står i fare for å bli lagt ned. Nå er det foreslått full avkorting for all ISF-finansiering av dagrehabilitering, noe som vil ram- me enheten fullstendig. Kostbar oppbygging og nedbyg- ging av et så effektivt og bredt tilbud er svært uheldig for pa- sienter og ansatte, særlig når tilsvarende tilbud ikke finnes.

Hvilke muligheter skal disse pasientene gis i fremti- den, og hva vil statsråden gjøre for å unngå at dette tilbu- det og dermed hele sykehuset i Mandal blir lagt ned?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:18:44]: Innsatsstyrt fi- nansiering utgjør som kjent en betydelig andel av sjuke- husenes inntektsgrunnlag. Det er derfor viktig at både de regionale helseforetakene og helseforetakene lokalt setter seg inn i de kravene som gjelder for å kunne registrere ak- tivitet som ISF-aktivitet.

Under behandlingen av St.prp. nr. 47 for 1999-2000, Om sykehusøkonomi og budsjett 2000, sluttet Stortinget seg til et forslag fra Regjeringa om å opprette et rådgiven- de medisinsk utvalg for å bistå departementet, etter 2006 Sosial- og helsedirektoratet, i medisinsk-faglige spørsmål knyttet til registrering og kvalitetskontroll av medisinske data. Det er det som kalles Avregningsutvalget. Det er også etablert rutiner for å sikre at det fastsatte regelverket følges opp. Endringer i forbindelse med årsavregninger, bl.a. basert på anbefalinger fra Avregningsutvalget, skjer rutinemessig når all informasjon foreligger for hele året, dvs. oktober/november året etter.

I forbindelse med årsavregningen for 2006 har Sosial- og helsedirektoratet tilrådd at utbetalingene til de regiona- le helseforetakene reduseres med netto om lag 88 mill. kr i ISF-avregningen for 2006. Reduksjonen er hovedsakelig knyttet til feilregistrering av dagrehabilitering.

Direktoratets anbefaling støtter seg til Avregningsut- valgets vurderinger og anbefaling, bl.a. en større gjen- nomgang av registrering av dagbehandling innen rehabi- litering i 2006. Gjennomgangen viser at mange sjukehus og institusjoner ikke har oppfylt de krav som regelverket setter for refusjonsutbetaling for dette spesielle fagområ- det. Tjenester som skulle vært finansiert gjennom polikli- nisk takst, som er lavere enn ISF-refusjon, er feilaktig kommet inn i utbetalingsgrunnlaget som dagbehandling. Det er også stor variasjon i registreringspraksis mellom regionale helseforetak på dette området.

Rehabilitering er et svært viktig område, og det er svært viktig med likeverdig finansiering av rehabilite- ringstjenester over hele landet. Jeg vil understreke at det ikke er stilt spørsmål ved kvaliteten på tilbudet. De regio- nale helseforetakene har ansvaret for å sikre at gode rehabi- literingstilbud opprettholdes i tråd med krav om å prio- ritere rehabilitering i oppdragsdokumentene for 2007.

Når det gjelder spørsmålet om framtida til rehabilite- ringsavdelinga i Mandal, vil jeg vise til budsjettprosesse- ne ved Sørlandet sykehus og Helse Sør-Øst. Det endelige budsjettet for 2008 i Helse Sør-Øst er ennå ikke formelt styrebehandlet.

Åse M. Schmidt (FrP) [13:21:24]: Jeg takker for sva- ret.

Nå er det jo sånn at styret i Helse Sør-Øst viser til sine uttalelser om krav til budsjettbalanse, at dette ikke står i forhold til oppdragsdokumentet, hvor rehabilitering og nedleggelse av lokalsykehus skal skjermes.

Sørlandet sykehus hadde styremøte nå på mandag, og da ble vedtaket om at Mandal sykehus skulle legges ned, utsatt. Vil statsråden sørge for at oppdragsdokumentet føl- ges, for her virker det som om det kan være et sprik mellom det som er ønskelig, og det som står i oppdrags- dokumentet om kravet til å holde budsjettet. Og i tilfelle ja, skal dette gjøres ved kutt i andre pasienttilbud eller ved at f.eks. ISF-tilskuddet for rehabilitering kan økes?

Statsråd Sylvia Brustad [13:22:16]: For det første skal det ikke herske noen tvil om at rehabilitering er et av de områdene vi ønsker skal styrkes. Det er også derfor vi

har gitt beskjed om det i oppdragsdokumentet for inneværende år. Jeg kan også si at vi kommer til å gjenta det for neste år.

Så er det en annen side av den saken, og det er at alle institusjoner og sjukehus må forholde seg til de lover og regler som gjelder. Og når det er noen som av litt forskjellige årsaker har beregnet dette på en annen måte, må det også få noen konsekvenser, og det er derfor det da er blitt dratt inn noen penger fra noen.

Når det gjelder Mandal spesielt, har jeg gitt beskjed om at hvis det som Sørlandet sykehus har foreslått, men nå utsatt, skulle bli en realitet og det innebærer en vesentlig endring i tjenestetilbudene, skal det sjølsagt inn til helse Sør-Øst og eventuelt til meg til avgjørelse.

Åse M. Schmidt (FrP) [13:23:12]: Jeg takker igjen for svaret. Det høres positivt ut at statsråden holder et øye med hva som skjer der nede. Og nå når det er utsatt, kan man kanskje se på dette på nytt. Dette vil ramme det rehabiliteringstilbudet som fins der i dag, temmelig hardt, pluss at det som sagt er et lokalt sykehus.

Nå er det jo sånn at enkelte foretak må snu og se etter hver krone. Sånn skal det kanskje være for å spise det som en vil fokusere på. Sykehusene i Helse Sør-Øst er også blitt pålagt å bruke monopolisten Sykehuspartner til kjøp av tjenester. Og så ser vi da at denne ordningen har påført sykehusene titalls millioner i ekstrakostnader.

Vil statsråden da kanskje legge føringer for endringer av dette pålegget, slik at det enkelte foretak ikke må kutte i pasienttilbudet for å få budsjettet i balanse, slik som vi ser ved Sørlandet sykehus, hvor det går ut over andre tilbud når en skal finne disse kronene?

Statsråd Sylvia Brustad [13:24:09]: Det er vanskelig for meg å kommentere Sørlandet sykehus eller Mandal spesielt noe ytterligere. Vi er jo nå i budsjettprosesser, og det betyr nå, som i mange år før dette, at på denne tida av året er det ofte veldig mange forslag som verserer i den offentlige debatten, men slett ikke alle av dem blir realiteter.

Så har jeg lyst til å kommentere noe som representanten Schmidt tar opp her, påstanden om at alle helseforetakene og sjukehusa må snu hver krone. Det er et faktum at våre sjukehus siden 2002 har fått 35 milliarder kr mer – 35 000 mill. kr mer – og da er det vanskelig å framstille det som at vi står overfor en sektor hvor det er krise og kutt. At det er endringer, at det er krevende omstillinger i forhold til de forventninger som er, og i forhold til de kostnadene som en del sykehus har lagt seg på, det er det. Men jeg mener det er grunnleggende udemokratisk dersom ikke alle helseforetak forholder seg til hva Stortinget til enhver tid vedtar.

S p ø r s m å l 2 0

Fra representanten Trond Helleland til fornyings- og administrasjonsministeren:

«BankIDs integritet og spørsmålet om hvorvidt BankID bør godtas som nasjonalt identitetssystem, har

vært debattert i Aftenposten etter en kronikk av ekspertene Hole og Gjøsteen, fra henholdsvis UiB og NTNU den 17.11. Kronikken ble fulgt av et tilsvarende fra finansnæringens Arne Hyttnes og Arne Skaug den 21.11 og av Post- og teletilsynets direktør Willy Jensen den 26.11. Den 29.11 fastholder ekspertene sin kritikk. Hvordan vurderer statsråden disse alvorlige innvendingene knyttet til verifisering og digital signering med BankID?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett. Spørsmål 21 er det allereie svarta på.

S p ø r s m å l 2 2

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Dagrun Eriksen til kunnskapsministeren, vil bli teke opp av representanten Line Henriette Holten Hjemdal.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:25:31]: «Kunnskapsløftet vektlegger betydningen av internasjonalisering i videregående opplæring. Utdanningsdirektoratet har imidlertid sendt ut brev til alle fylker og bedt dem på bakgrunn av opplæringsloven § 3-1 å avskjære muligheten til egenandel på turer i skolens regi. Dette til tross for at paragrafen ikke tar stilling til hvem som skal dekke kostnader ved skoleturer. Problemstillingen er heller ikke drøftet i lovens forarbeider.

Vil statsråden klargjøre gratisprinsippet, slik at dagens reisepraktis kan fortsette?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:26:11]: Først vil eg presisere at Utdanningsdirektoratet har ansvaret for å tolke gjeldande regelverk når det er behov for klargjering på nasjonalt nivå. Det var på denne bakgrunnen at direktoratet nyleg sende brev til fylkesmennene og fylkeskommunane med ei juridisk fortolking av om opplæringslova gir heimel for at fylkeskommunane kan krevje at elevar, lærlingar og lære kandidatatar skal betale utgifter til skoleturar.

Det vart vist til opplæringslova § 3-1, som slår fast at opplæringa i offentleg vidaregåande skole eller lærebedrift er gratis. Etter endringa i føresegna i 2007 fekk fylkeskommunen ansvaret for å halde elevane med nødvendig læremiddel og digitalt utstyr. Føresegna i § 3-1 slår fast at opplæringa på vidaregåande trinn er gratis, og føresegna er etter endringa i hovudsak lik for grunnskolen og for vidaregåande opplæring.

Lovendringa for grunnskolen kom som følge av ei utvikling der fleire og fleire skolar tok elevane med på skoleturar med høgare og høgare eigenbetaling. Slike turar skapte skilnader mellom dei elevane som kunne vere med på turane, og dei som ikkje hadde økonomi til å vere med. For mange av familiene som såg seg råd til å la barna vere med på turane, var dette òg ei stor økonomisk belastning. Derfor var det brei semje i Stortinget om at skoleturar skulle vere gratis for elevane, og lovendringa let dette også gjelde for opphald på leirskole. Stortinget stod samla bak den endringa. Det vil òg gjelde for gratisprinsippet i vidaregåande opplæring.

Formålet er ein inkluderande skole der alle skal kunne delta på lik linje, uavhengig av personleg økonomisk bakgrunn. Det følgjer derfor av føresegna at dersom ein skoletur vert rekna som ein del av den vidaregåande opplæringa, kan ikkje skolen krevje at kostnaden for turen vert dekt av elevane eller dei føresette. Dette vil gjelde alle aktiviteter og turar som går føre seg i regi av skolen.

Eg er samd i at skolen skal vere gratis for elevane, og i at skolen ikkje skal skape skilnad mellom elevane på grunn av økonomien i familiane deira. Samtidig er eg oppteken av at skolen skal kunne nytte dei moglegheitene som ein har til å finansiere skoleturar. Eg vil presisere at det framleis er eit stort rom for frivillig innsats i høve til turar som kostar meir enn det fylkeskommunen i utgangspunktet kan betale for. Dette er òg presisert i Utdanningsdirektoratets brev, som viser til eit rundskriv frå departementet om praktiseringa av føresegna i høve til finansiering av tematurar. Slik frivillig innsats kan verte ytt i form av gåver, dugnad o.l.

Representanten Eriksen viser til at Kunnskapsløftet legg vekt på internasjonalisering i den vidaregåande opplæringa, og spør om eg vil føreta ei klargjering med omsyn til gratisprinsippet slik at «dagens reisepraksis» kan halde fram. Brevet til direktoratet datert 15. november i år er nettopp ei klargjering av kva det betyr i praksis at retten til opplæring i offentleg vidaregåande skole eller lærebedrift er gratis.

Eg vil likevel vurdere om føresegna slik ho er vedteken, fungerer etter intensjonen. Eg er oppteken av at vi skal få til ein fornuftig lokal praksis innan den ramma at opplæring skal vere gratis.

Eg vil òg leggje vekt på verdien av at elevane gjennom skolen får kjennskap til forskjellige land og kulturar. Internasjonalisering i opplæringa er nødvendig for å gi barn og unge den kompetansen dei har krav på for å lukkast i samfunnet av i dag og i morgon, og for å kunne medverke til ei ansvarleg og solidarisk utvikling i verda. Målet om å bygge internasjonal forståing hos barn og unge i skole og opplæring kjem òg klart til uttrykk i opplæringslova og i generell del av læreplanen.

Det er fylkeskommunen som har ansvaret for å leggje opplæringa til rette slik at elevar og lærlingar i vidaregåande opplæring får høve til å utvikle internasjonal kompetanse og medansvar. Eg er positiv til at skolar vel å gi delar av tilbodet i form av t.d. ein studietur til utlandet.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:30:06]: Jeg takker for statsrådets svar.

Jeg synes det er positivt at statsråden nå kommer med denne presiseringen, som jeg opplever som en positiv tilnærming til hele saken. Jeg deler engasjementet til statsråden når det gjelder gratisprinsippet. Det skal ligge i bunnen. Men jeg er også opptatt av at gratisprinsippet ikke må tolkes for rigid, slik at man ikke gis de mulighetene som man tross alt har.

Vi vet at Hvite busser er en av de aktørene som arrangerer reiser for skolene. Opplegget er anerkjent, og det er et viktig bidrag i forhold til toleranse og historieløshet. Vi vet også at flere aktører melder om at flere turer nå blir avlyst.

Mitt spørsmål blir da: Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det budskapet han i dag gir til Stortinget, blir formidlet ut til skolene, slik at man kan rydde av veien den usikkerheten som råder innenfor disse typer turer?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:31:10]: Som eg sa i stad, er sjølve prinsippet om gratisopplæring vedteke av eit samla storting. Eg registrerer òg at representanten klart gir uttrykk for at vi står samla bak det.

Eg kan ikkje her ta stilling til dei enkelte aktørane og korleis dei opererer. Men eg er, som eg sa, oppteken av at vi skal få til ein fornuftig lokal praksis innanfor den ramma at opplæring skal vere gratis, som òg sikrar at mange av dei fornuftige aktivitetane – reiser og andre ting som er knytte til målet om internasjonalisering – kan fungere godt. Eg vil derfor vurdere om føresegna, slik ho er vedteken, fungerer etter hensikta.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:32:00]: Jeg trenger da ikke flere oppfølgingsspørsmål.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:32:02]: Eg treng heller ikkje å svare.

Presidenten: Da er dagens kart ferdigbehandla. Presidenten ønskjer alle som er til stades, ei riktig god jul og eit godt nytt år.

Forlanger nokon ordet før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 13.32.
